

1. İstehsal prosesinə başlamaq üçün nə etməlidir?

- firmalar, təşkilatlar, müqavilələr, bağlamalı ticarət etmələri
- ✓ istehsal vasitələri (dövriyyə kapitalı)
- bölgü fazasında alqı-satqı
- dövriyyə kapitalı təkrar istehsalı
- ticarət etmədən istehsalı etmək qeyri mümkündür

2. İstehsal, bölgü, mübadilə və istehlak iqtisadi münafişələrin məcmusu nə deməkdir?

- istehsal prosesinə başlamaq üçün alqı-satqıdan başlayır
- ✓ istehsalın struktur ardıcılığını istehsaldan deyil ticarətdən başlayır
- ticarət-istehsal prosesi –ticarət
- təkrar istehsal prosesi
- ticarətlə istehsal birlikdə

3. Cəmiyyətin yaşamında istehsalın rolu nədən ibarətdir?

- lakin iqtisadi münasibətlərə gəldikdə tədavül (ticarət) münasibətlərinin rolunu və yerini ikinci plana cəkmək olmaz
- ✓ birinciliyi inkar edilmədən istehsal prosesi istehlakı tələb edir
- istehsal münasibətinin pozulması
- yeni istehsal münasibətləri
- istehsal iqtisadiyyatın təməl daşındır

4. İstehsalın fasiləsizliyi nə deməkdir?

- kapitalın ayrı-ayrı hissələri pul, istehsal vasitələri və bazar məhsul, maneəsiz dövretməlidir
- ✓ geniş miqyasda daim təkrar olunmasını təmin etmək
- istehsalın özüdə öz növbəsində həmin onlarla müəyyən olunur
- cəmiyyətin formalaşması
- istehsal, bölgü, mübadilə, istehlak mərhələlərini əhatə edir

5. Mal tədavülü məcmu milli məhsulun təkrar istehsalı sistemində nə baş verir?

- bütün sahələrin istehsalı bölgünü , mübadiləni və istehlakı əhatə edir
- ✓ malların dövr etməsini təşkil edir
- tələbin öyrənilməsi və proqnozlaşdırılması
- tələbin öyrənilməsi
- təsərrüfat əlaqələrinin bağlanması

6. Ticarət elminə yeni baxış nəyə deyilir?

- mürəkkəb sövdələşmələrin nəticəsi kimi mıxış edən pullu mübadilə
- ✓ ticarət xalis mübadilə deyil
- istehsalın tamamlanması
- yeni tələb, yeni istehsal
- dəyərin mübadiləsi

7. Ticarətdən törəyən və yalnız ticarətlə fəaliyyətdə olan sahələr hansılardır?

- qarşılıqlı razılaşmalar (sazişlər), hesablaşmalar, banklar və s.
- ✓ maliyyə-kredit, uçot, sələmçilik, borc kapitalı
- xarici valyutanın
- ticarət güzəştləri
- gəlirlərin ən böyük hissəsi məhz ticarət əməliyyatları vasitəsilə formalaşır

8. İctimai münasibətlər kompleksi nəyi tələb edir?

- mürəkkəb inkişaf mexanizmlərinə malik olan iqtisadi, sosial, siyasi və ictimai münasibətlər kompleksi
- ✓ elmi-texniki və sosial-iqtisadi tərəqqinin effektiv stimulu
- elementlərdən uzaq anlayışı
- idarəetmə
- ticarətin vasitəsilə

9. Ticarətin mürəkkəb bir proses olmasını sübut edən nədir?

- enli sürət, təfəkkür, estetiklik, mədəniyyət, iqtisadiyyat inkişafı
- ✓ İstehsalın-təkrar istehsal olunması özündə yeni formada
- təşkil, menecment və s.
- marketinq
- idarəetmə

10. BMT-nin alqı-satqı üzrə nəyi mövcuddur?

- agentliklər sifətində çıxış edən təşkilatlar və bir çox strukturlar
- ✓ alqı-satqı üzrə kontragentləri
- xarici kapital
- beynəlxalq ticarət
- milli ticarət

11. Beynəlxalq iqtisadi münasibətlərin həyata keçirilməsi hansı sahənin üzərinə düşür?

- istehsal sferası
- ✓ ticarət sferası
- bank
- tədiyyə
- maliyyə

12. Ölkədaxili və beynəlxalq bazarlara mal çıxarmağın mütərəqqi formaları hansılardır?

- elektron ticarət vasitəsilə mal satan və alan arasında
- ✓ internet vasitəsilə mal alan və ya satan müştərinin tapılması
- kreditlə mal satışı
- özünəxidmət
- müqavilələrin bağlanması malın qiyməti, yeri, kəmiyyəti keyfiyyət və s. göstərilir

13. Kimlər arasında və hansı formalarda realizə olunur?

- danışıq formasında
- ✓ alqı-satqı predmetləri, fərdlər arasında, hüquqi şəxslər, beynəlxalq ticarət əməliyyatları formasında
- yarmarkalar vasitəsilə
- kreditorlar
- agentliklər formasında

14. Ölkədaxili və xarici iqtisadi əlaqələrin hamısı hansı sahənin köməkliyi ilə realizə edilir?

- bazar iqtisadiyyatına keçidlə əlaqədar yeni məzmunlu, yeni keyfiyyətdə ticarət əlaqələri
- ✓ ancaq və ancaq ticarət vasitəsilə
- ideoloji faktor
- psixoloji faktor
- sazişlə faktor

15. İstehsalın və ticarətin həmahəng inkişafını sürətləndirilməsinə təsir edən faktor nədir?

- banklar
- kreditorlar
- kaperasiyalar
- istehsal və ticarət inhisar birliklərinin yaranması

√ nəhəng inhisar birlikləri yaranması

16. Ticarət kapitalının dövrünün nəticəsində nə baş verir?

- ticarət kapitalının təmərküzləşdirilməsi
- √ yeni yaranmış dəyərin həm də mal kapitalının pul kapitalına çevrilməsi prosesi həyata keçirilir
- nəhəng inhisar birlikləri yaradır
- kiçik inhisar yaradır
- güclənib inhisar ticarət sahəsinə müdaxilə edir

17. ticarət kapital spesifik funksiyalar yerinə yetirməklə nəyə nail olur?

- istehsalın fasiləsizliyini bərqərar edir
- √ izafi dəyərin realizə edilməsi üçün spesifik funksiyalar yerinə yetirir
- güclənib inhisar ticarət sahəsinə müdaxilə edir
- istehsalın ahəngdarlığına
- ictimai məhsulun təkrar istehsalı

18. İqtisadiyyat nədən başlayır?

- əhali tələbinin proqnozlaşdırılmasında
- √ ticarətdən
- təchizatdan
- ödənilən tələbdən
- əhali tələbinin öyrənilməsində

19. İstehlak sferasında malın özü haqqında alıcı üçün məlumatlandırılması necə baş verir ?

- vizal formula
- √ mal haqqında mal dizaynında reklamçı tərəfin verilməsi forma və məzmun
- mal dövriyyəsi vasitəsilə
- elektron tablo vasitəsilə
- fotoqrafik üsulla mal haqqında məlumatın alınması

20. İstehsal olunmasına görə necə fərqlənilirlər?

- forma və məzmununa uyğun əmtəə xassələrinin keyfiyyəti
- √ tərzin üsuluna nadir mallara
- qısamüddətli olması
- fəsillər malı
- uzun müddətli olması

21. İstehlak təyinatına və dəyərliliyinə görə necə adlanır?

- çox qəşəng və bahalı mallar
- √ hər gün tələb olunan , seçim tələbli nüfuzlu mallar
- uzunmüddətli mallar
- aşağı keyfiyyətli mallar
- qısamüddətli mallar

22. İstifadə müddətinə görə

- dəyərinə görə qiymətli mallar
- √ qısamüddətli və uzunmüddətli istifadə olunan mallar
- təyinatlı mallar
- sistem daxili mallar
- şəxsi malları

23. Təsnifata görə malların istiqamətkəndirilməsinə görə uyğun fərqləndirilməsi necə adlanır?

- istismara məruz qalması
- √ təyinatına görə şəxsi istehlak və istehsal malları
- istehlak mədəniyyətinə
- alıcılıq qabiliyyətinə
- istehsal keyfiyyətinə

24. Malların tənzimlənməsi nəyi tələb edir?

- əmək məhsulluğunu
- √ təsnifləşdirmə elminin yanaşmasını
- təminat vermə müddətindən asılılığı
- keyfiyyət göstəricilərindən
- prinsiplərinin xarakterindən asılı olaraq

25. Hazırda ticarətin predmeti nə ilə anlaşılır?

- ticarətin predmeti dizayndır
- √ ticarətin predmeti maldır
- ticarətin predmeti əməkdir
- ticarətin predmeti əmək alətidir
- ticarətin predmeti reklamdır

26. Müasir dövrdə ticarətin predmeti əvvəlki dövrdəki predmetdən nə ilə fərqlənir?

- əmək məhsullarının bir hissəsidir
- √ müasir dövrdə bazar iqtisadiyyatına keçidlə əlaqədar bütün əmək məhsulları alqı-satqı predmetidir
- əmək məhsullarının çeşid hissəsi
- əmək məhsullarının tərkibinə
- əmək məhsullarının bir qrup hissəsi

27. 1936-1990 cı illərin təsiri altında bu nüfuz sabiq SSRİ məkanında heçə endirilməsi əsasən nə ilə əlaqələndirilmişdir?

- ticarət yox, alqı-satqı baş verdi
- dini faktor
- ideoloji faktor
- √ pulla, illah da nəqd pulla bağlı eybəcərlikləri ticarətlə əlaqələndirilməsi
- sazişlə faktor

28. Mal mübadiləsi (alqı-satqının) metodları və obyektlərinə görə necə anlaşılır?

- √ beynəlxalq vasitəçi bazarların nəəzrdə tutulması
- heç biri
- mal birjalarını nəzərə almalı
- torpaqların. Hərrac ticarətinin olması
- xidmət bazarları

29. Tənzimlənən bazarlar necə anlaşılır?

- alıcı bazarı
- √ alıcı və satıcı tərəfindən dövlət hüquqi qanunlarına, xüsusən, bazara. Ticarətə əməl edən subyektlərə
- bazaar qymətlərinə riayət etməyən
- bazar qanunlarına riayət edən
- istehlakçıya dair qanunlara tam dolğunluqla riayət olunan subyektlərə

30. Örtülü bazar dedikdə nə anlaşılır?

- tənzimlənən yəni ayrı-ayrı mal bazarlarıdır ki, onlara tamlıqla riayət edən bazarlar
- √ şirkət daxili mal bazarları nəzərdə tutulur
- tələblərə dözməyən, tabe olmuş bazarlar
- sistem

- təsir altına düşməyən bazarlar

31. Azad bazarın xüsusiyyətləri nədən ibarət olur?

- ticarətdə azad bazarın xüsusi çəkisi də müxtəlif olur
- √ tərəf müqabilləri arasında ticarət sazişlərinin bağlamaq üçün məhdudiyət olmur
- dəmir filizi bazarında 30% və. S
- birja vasitəsilə satış bazarı
- azad bazarda neftin xüsusi çəkisi 70% olur

32. Satıcı və alıcının qarşılıqlı münasibətlərini xarakterinə görə necə səciyyələnir?

- tənzimlənmiş bazar
- √ azad açıq bazar, örtülü qapanmış bazar
- tənzimlənməmiş bazar
- yarım bazar
- kredit bazarı

33. Tələb və təklif səviyyəsinə görə bazarlar necə anlaşılr?

- satıcı bazarı
- √ alıcı bazarının satıcı bazarı ilə qarşı-qarşıya durması
- ixtisaslaşdırılmış bazar
- universal bazar
- xidmət bazarı

34. Alqı-satqı predmetlərinə görə olan bazarlar hansılardır?

- Mütəşəkkil qiymətli kağızlar bazarı
- √ Mal və xidmət bazarları, kapital bazarları, işçi qüvvəsi bazarları
- alıcı bazarı
- qul bazarı
- qeyri-mütəşəkkil qiymətli kağızlar bazarı

35. Alqı-satqı(mübadilə) münasibətinin hüdudlarına görə olan bazarlar necə anlaşılr?

- Yaponiyanın bazarları
- √ bir ölkənin daxili və xarici bazarları
- xidmət növlərinə görə
- kütlə bazarları
- mübadilə formasına görə

36. Alqı- satqı(pullu mübadilə) obyektinə və onun əhatə etdiyi hüdudlara görə təsnifləşdirilməsi necə anlaşılr?

- neft bazarında qiymətin əmələ gəlməsi
- √ mal bazarı, ölkə və məhəlli(region) bazarlar kimi fərqləndirilir
- elektron bazarında onun rəqabətliyi
- reklamın köməyi ilə
- ayaqqabı bazarının rəqabətliyi

37. Mübadilə predmeti kimi malların sahəli mənsubiyyəti dedikdə nə anlaşılr?

- mal çeşidin adı ilə adlanır
- √ bazarla bağlı bazar da həmin malın adı və s. Qrupun adı ilə adlanır
- mütərəqqi mal aktual metodu ilə
- keyfiyyəti ilə
- malın daşınma növü ilə adlanan

38. Bazarın təsnifləşdirilməsinə təsir edən amillər hansılardır?

- predmetlərin xarakterinə görə
- √ sahəli mənsubiyyətinə, hüdudlarına görə, beynəlxalq mənsubiyyətinə görə
- bazarda xidmət növlərindən asılı olduğuna görə
- səmərəliliyinə görə
- bazarın növlərinə görə

39. Mal mübadiləsinin xarakteri dedikdə nə anlaşılır

- bazarda alıcı və satıcıların miqdarı
- √ onun obyekt, mübadilədə iştirak edənlər arasında iqtisadi münasibətlərin xarakterik cəhətləri
- bazar nəzarətçiləri sayı
- miqdarı
- bazar əməliyyat elementləri

40. Bazarın təsnifatına nələr aiddir?

- bazarın təsnifatı əsaslı surətdə müəyyənləşdirilməsi gərəkdir. Pullu mal mübadiləsi, hüdudların xarakteri prinsiplərinin mükəmməl öyrənilməsi
- √ bazar konduktoru və onun sistemlə öyrənilməsi, ilk növbədə onun obyekt düzgün seçilməli
- mal mübadiləsində iştirak edənlərin rəyi
- keyfiyyəti
- mal mübadiləsinin kəmiyyəti

41. Bazarda tələb hansı formada çıxış edir?

- bütün tələbatı tam ödəməyən
- tələb-tədiyyə qabiliyyəti tələb formasında
- mal-pul münasibətlərinin bağlı olması
- √ əsasən malların qiymətindən alıcılıq qabiliyyətindən asılı olur
- ödənilməyən tələb

42. Bazar mexanizmini nə təşkil edir?

- mallara olan tələbin aspsz-si
- √ tələb –təklif və qiymətin qarşılıqlı əlaqədə onun vahid mexanizmi
- təklifin ahəngdarlığı
- vahid mexanizm
- tələbin tam ödənilməsi

43. Mal satışı sferası nə təşkil edir?

- tələb və təklifin öyrənilməsi
- √ malların pullu mübadiləsinə mal tədavülü sferasını təşkil edir və bütün ticarət fəaliyyəti
- təklifin ahəngdarlığı
- tədavül sferasının təşkili
- ticarət verməsi

44. Bazar anlayışı nədir?

- bazar adamlar arasında iqtisadi münasibətlərdir
- √ bazar mübadilə dairəsində daim təkrarlanan alqı-satqı aktlarının məcmusudur
- iqtisadi münasibətləri xarakterizə edir. Bazar sərbəst ekvivalent mübadiləsidir; mübadilə kateqoriyadır, təklif və tələbin birləşməsidir, alqı satqıda qarşılıqlı formadır
- bazar təkcə mübadilə deyil
- bazar istehsalçıları və istehlakçıları arasında

45. Ticarətdə satış prosesində pullu mübadilə və təsərrüfat münasibətləri nəyi ifadə edir?

- bazar iqtisadiyyatı inkişaf edir
- √ ticarətdə iqtisadi münasibətləri təcəssüm etdirir

- Yalnız xarici ticarətdə
- beynəlxalq ticarətdə
- Öz ölkəmizdə

46. Ticarətin əsas hansı funksiyası var?

- yalnız istehlak dəyərinin realizə edilməsi
- √ dəyərin formalaşmasının dəyişməsi və malların satılma yerlərindən sonuncu istehlakçılara çatdırılması
- yüklənməsi və boşaldılması dəyəri
- funksional dəyərin müəyyənləşdirilməsi
- və.s xidmətlər üzrə dəyərin realizə edilməsi

47. Sosializm dövründə hər cür əmək məhsulu necə adlanırdı?

- şəxsi istehlak malının satışı
- √ mal xarakteri daşımaq
- istehsal vasitələri bazarı
- şəxsi mənafe bazarı
- ticarət və bazar fəaliyyəti

48. İnzibati amirlik metodu altında işləyən respublikamızın iqtisadiyyatında ticarət əhəmiyyətinə görə necə qiymətləndirilir?

- ikinci dərəcəli proses
- √ iqtisadi kateqoriya
- müsbət
- üçüncü dərəcəli proses
- sonuncu dərəcəli proses

49. Tələbin strukturundakı mühüm irəliləyişlər nə səbəbə olur?

- marketing vasitələrindən taktiki məqsədlə istifadə
- √ yeni bazarların və ya bazar qruplarının meydana gəlməsi
- ticarətin idarəedilməsi strukturunun bölmələri arasında olan uyğunluq
- əmtəələrin dövriyyə qabiliyyətinin azalması
- tələbin öyrənilməyən təsirli sisteminin olması

50. Dəyərləri qəbul edən istehlakçılar əsasən hansı yaşda olurlar?

- gənc qızlar və oğlanlar
- √ tənqidi əhval-ruhiyyədə olmayan yaşlı qadınlar
- qoca kişilər
- cavan oğlanlar
- ortayaşlı kişilər

51. Dəyəri rədd edən kişilər hansı yaş həddində olurlar?

- √ cavan, əsasən katolik olan kişilər
- hərbiçi peşəsində 55 yaşında olan kişilər
- qoca kişilər, yaşı 61-dən yuxarı olan olanlar
- peşəsi 35-45 yaşlı kişilər
- peşəsi mühəndis olan 45 yaşlı kişilər

52. zövq almaq həvəsində olan şəxslər kimlərdir?

- qadın istehlakçılar uşaqlar və ana istehlakçılar
- √ tam orta təhsili olmayan kişilərdən ibarət istehlakçılar
- uzun ömürlülər
- istehlakçı tinləri
- orta yaşlı istehlakçılar

53. Cəmiyyət üzvlərinin həyat səviyyəsinin yüksəlməsinə təsir edən amillər hansılardır?

- marketing tədqiqatı
- ✓ istehlak strukturunun yaxşılaşdırılması tələbatın sosial cəhətdən fərqlənməsi
- istehlakçı tinləri
- istehsal çeşidinin market təhlili
- fərdi dəyər qiymətləri əsasında

54. Müəssisənin enblemi öz reklam vəzifəsini yerinə yetirməklə nəyə nail olur?

- mal haqqında mükəmməl məlumatlandırma
- ✓ alıcı nəzərində müəyyən keyfiyyət parametrləri canlandırılması
- istehlakçının ödənilməyən tələbi haqqında məlumatlandırma
- gələcək tələbin ödənilməsi haqqında məlumatlandırma
- keyfiyyətin yaradılması haqqında əks sədaya geniş fikir verməli

55. Əmtəə-marketing fəaliyyəti nədir?

- tələbin bir-birinə uyğun gəlməyən hissəsidir
- ✓ idarəolunmanın ayrılmaz hissəsidir
- istehlakçı dövrünün rəngarəng hissəsidir
- bir-birinə uyğun gəlməyən eyni təsəvvür yaradan hissəsidir
- idarəolunmayan hissəsidir

56. xammal və satınalma mallarının təsərrüfatı ilə kim məşğul olur?

- topdan ticarət müəssisələri
- ✓ idarə və təşkilatlar
- pərakəndə ticarət müəssisələri
- öz təşkilatının müəssisələrinə mal satanlar
- özünün istehsal etdiyi məhsullarla

57. Pərakəndə dövriyyənin mal dövriyyəsinin tərkib hissəsi nədir?

- kolxoz ticarəti
- ✓ ictimai iaşədir
- hərbiçilərə xidmət ticarəti
- pərakəndə ticarət
- kooperativ ticarət

58. İctimai iaşə əsasən xammalı hansı təşkilatlardan alır?

- ticarət
- ✓ ticarət, anbar və bazadan
- bazalardan
- daxili ehtiyatdan
- anbar

59. İctimai iaşənin xammal mənbəyi nədir?

- zavod
- ✓ kənd təsərrüfatı və sənaye
- fermer təsərrüfatları
- şəxsi həyatı təsərrüfat
- fabriklər

60. İaşə məhsullarının idarə edilməsi?

- funksional dəyər
- ✓ 3 dövrtmə funksiyası fəaliyyəti

- istehlak funksiyası
- xassələrin qiymətləndirilməsi dəyəri
- təşkili funksiya

61. İctimai iaşənin məhsulu neçə dövriyyə funksiyası var?

- xassələrin qiymətləndirilməsi
- √ istehsal, ticarət və təşkil
- təşkil funksiyası
- istehlak funksiyası
- funksional dəyər

62. İctimai iaşənin məhsulunun əsas mahiyyəti ?

- ictimai iaşənin təşkili
- ictimai iaşənin istehsalı
- √ şəxsi tələbatın ödənilməsi və istehsalını nəzərdə tutur
- ictimai iaşənin emalı
- istehsalı

63. Satışın planlaşdırılması və reklam?

- effektiv satış metodlarının işlənilib hazırlanması
- √ alıcı tələbinin müəyyən edilməsi və təhlilinin planlaşdırılması
- xərclərin və təşkilatın məqsədinin nəzərə alınması planlaşdırılması
- pul vəsaitlərinə qənaət
- alıcıların artırılması, tədbirlərin planlaşdırılması

64. Maliyyə fəaliyyətinin planlaşdırılması hansı mərhələlərdən ibarətdir?

- 2-ci mərhələ+3-cü mərhələ
- √ 1-ci mərhələ
- 7-ci mərhələ
- 8-ci mərhələ
- 6-cı mərhələ

65. Ticarət müəssisəsi planının əsas şərti nədir?

- topdan satış ticarətin mal dövriyyəsi
- √ pərakəndə mal dövriyyəsi planıdır
- topdan mal dövriyyəsi səviyyəsi
- beynəlxalq ticarətin səviyyəsi
- pərakəndə satış mal dövriyyəsi planı

66. mal tədavülü prosesi nəyin sonudur, başlangıç mərhələsi nədir?

- topdan mal satışı dövriyyəsi
- √ pərakəndə əmtəə dövriyyəsi
- xarici ticarət
- icarə ticarəti
- beynəlxalq ticarət

67. mal daxil olma mənbələri necə müəyyən olunur?

- ticarət menecmentinin bütün idarəetmə strukturları bir- biri ilə sıx əlaqəsi
- √ malların daxil olmasının zəruri həcmi hesablandıqdan sonra
- texnoloji proseslərin idrəedilməsi
- alıcılara xidmətin göstərilməsi
- effektiv formaların seçilməsi

68. İl ərzində rüblər üzrə mal daxil olması planı onun ümumi həcmi necə tərtib olunur?

- alıcılara mədəni xidmət
- ✓ ayrı-ayrı mal qrupu satışının həcmi ilə mövcud olan normalar üzrə müəyyən edilir
- idarəetmə struktur bölmələrinin əlaqəsi
- daxili idarəetmə xüsusiyyəti
- texnoloji proseslərin idarə edilməsi

69. Malların daxil olmasına idarəetmə sisteminin inkişafına necə təsir edir?

- malların qiymətlərinin aşağı düşməsi
- ✓ təbii itkilərin olması
- daşınmada gecikdirilən mal qalığı
- qiymətlərin qalxması
- anbarda olan mal qalığı

70. Mal təminatının məbləği necə hesablanır?

- mal dövriyyəsinin ilin axırına olan məlumatla müəyyənləşir
- ✓ il ərzində mal satışının məbləğinin ilin əvvəlinə və sonuna mal ehtiyatlarının fərqi toplamaqla hesablanır
- əlavə mal təlimatı ilə
- ilin sonuna olan məbləğlə ilin axırına olan qalıqla
- mal dövriyyəsinin ilin axırında anbarda olan qalıqla

71. İstehlak bazarının idarə edilməsi nədir?

- subyektlərin öyrənilməsi
- ✓ idarəetmənin məqsədi, vəzifəsi, prinsip funksiyası və metodlarını birləşdirir
- strateji idarəetmə
- hüquqi subyektlər
- fizik subyektlər

72. İstehlak malları bazarı üzrə qiymətin artımı nəyin artımını tələb edir?

- əmtəələrin və materialların göndərilməsi
- ✓ mal göndərənlərin öyrənilməsi
- əhalinin pul gəlirlərinin artımını
- sosial-iqtisadi göstəricilərin zərifliyi
- həyat səviyyəsinin aşağı düşməsi

73. Pərakəndə ticarət müəssisələrinin idarə edilməsi prosesi menecment mexanizminə əsaslanır?

- ticarət fəaliyyətinin bazar mexanizmi
- ✓ müəssisələrin ticarət fəaliyyətinin dövlət hüquqi və normativ tənzimlənməsi
- metodlar sistemi
- nəzarət metodlar sistemi
- informasiya təminatı

74. Ticarət müəssisələrinin idarə edilməsində başlıca səciyyəvi aspektor nədir?

- texnoloji proseslərin idarə edilməsi
- ✓ struktur vahidlərinin fəaliyyətinin ən effektiv təşkilatı formalarının seçilməsi
- heyətin idarə edilməsi
- əmtəə dövriyyəsinin idarə edilməsi
- alıcılara xidmət göstəricilərinin idarə edilməsi

75. Pərakəndə mal dövriyyəsinin idarə edilməsinin zəruri şərti?

- qalıq həcmi anbarda
- ✓ malların daxil olma planı ilə satışı planı arasında düzgün nisbətin olması

- ilkin mal daxil olma
- mal dövriyyəsinin planlaşdırılması səviyyəsi
- yolda olan mal ehtiyatı

76. Mala olan tələb necə ödənilir?

- daxil olma həcmi
- √ malın daxil olma planı ilə mal satışı planı arasında düzgün nisbətənin olması
- satış həcmi
- qalıq həcmi
- mal ehtiyatları həcmi

77. Pərakəndə satış mal dövriyyəsi planının yerinə yetirilməsi təhlilini nə müəyyən edir?

- qeyri-mərkəzləşdirilmiş resurslar
- √ planın ayrı-ayrı bölmələri arasında olan qarşılıqlı balans əlaqəsi müəyyən edir
- mal dövriyyəsinin təhlil nəticəsinə əsasən
- pərakəndə mal satışı sonrakı inkişafı və əhalinin bu mallarla tam təmin olması
- pərakəndə satış mal dövriyyəsinin planının yerinə yetirilməsi

78. Pərakəndənin mal dövriyyəsi planlaşdırılması əsasən hansı göstəricisi nədən başlayır?

- qeyri-mərkəzləşdirilmiş resurslar
- √ mal satışının həcmindən
- malın daxil olması təhlili
- mal daxil olma mənbələri
- pərakəndə mal satışı dövriyyəsi

79. Mallar üzrə bazalar vergi ödəyicisi hesab olunurlar?

- ilkin sifarişlərin dəqiqləşdirilməsi
- √ onlardan asılı gəli rübdəyə daxil olur
- anbarlarda yatıb qalan mallar
- yarmarkalara yeni mal qrupunun çıxarılması
- keyfiyyətin yüksəlməsi

80. Dövlət büdcəsinə vəsaitlərin vaxtında daxil edilməsi kimdən asılıdır?

- müqavilələrin dəqiqləşdirilməsindən
- √ topdan bazarların işinin səmərəliliyindən asılıdır
- keyfiyyətin yüksəlməsi
- topdan yarmarkalar, yatıb qalan mallar
- mal təklifinin artırılması

81. Yeni istehsal mənbələrdən mal resurslarının dövriyyəyə cəlb etməkdə?

- mal çeşidinin genişlənməsi
- √ topdan ticarətin rolu misilsizdir
- ilkin sifarişlər
- müəssisələrin dəqiqləşdirilməsi
- mal təklifinin artması

82. Topdanbazarlarda malların istehsal prosesi keçməsində nə rolunu oynayır?

- topdan ticarətin sənayeyə təsir etməsi
- √ malların qablaşdırılması, sortlaşdırılması və s
- keyfiyyətin yüksəlməsinə
- mal çeşidinin genişlənməsinə
- mal təklifinin artırılmasına

83. Topdan ticarət vasitəsilə bazar vasitəsilə nə yerinə yetirilir ?
- öz fəaliyyətində sosial-iqtisadi funksiyaları yerinə yetirir
  - √ istehlak mallarının əsas kütləsi realizə olunur
  - topdan ticarət istehsal müəssisələri arasında əlaqə yaradır
  - tələbat olamayan malların dövriyyədən çıxarılması
  - o region üzrə ölkədə təsərrüfat əlaqələri rolunu həyata keçirir
84. Topdan ticarət pərakəndə ticarətlə əsasən fərqlənir?
- malların yenidən emal olunması və yenidən satışı
  - √ malların və xammalın müəssisə və təşkilatlara partiyaylarla satışı
  - məhsulların yenidən istehsalı rolunu yaradır
  - ölkənin regionları arasında əlaqə yaradır
  - topdan ticarət yerli sənaye k/t arasında əlaqə rolunu yaradır
85. Topdan ticarətin əsas vəzifəsi nədir?
- topdan ticarət pərakəndə ticarətə mal satır
  - √ malların istehsal müəssisəsindən iri partiyalarla ticarət təşkilatına çatdırılması
  - gündəlik tələbat mallarına olan tələbin sifarişlərinin həll edir
  - topdan ticarət kəfət məhsulları sənaye məhsullarını istehsal edən müəssisələrlə əlaqə yaradır
  - ölkənin regionları arasında əlaqə yaradır
86. Topdan ticarətin mal tədavülü prosesində rolu nədən ibarətdir?
- o mal yaradılma işində iştirak edir
  - √ topdan ticarət mal dövriyyəsinin bir forması klub- sənaye k\ t və pərakəndə ticarət əlaqələrini həyata keçirir
  - onun məqsədi əhaliyə istehlak istehlak mallarını tez və itkisiz çatdırmaqdır
  - sifariş planını tutmaq
  - səmərəli və qarşılıqlı əlaqəni həyata keçirir
87. Bazarın idarə edilməsi xüsusiyyətləri və ümumi göstəriciləri nəyi tələb edir?
- kredit- reklam
  - gəlir, xalis gəlir
  - rentabellik və pul məsrəfləri
  - maya dəyəri
  - √ bazar rəhbərliyi tərəfindən təsdiq edildikdən sonra maliyyə planı təsdiq edilir
88. Bazar şəraitində planlaşma nəyi tələb edir?
- məqsədə nail olması təmin edilməlidir
  - √ idarəetmənin bütün sahələrini əhatə etməyi qarşısına qoyur
  - bazarın ümumi məqsədləri və stratejiyası müəyyənləşdirilir
  - sahibkarın təcrübəsi və bacarığı
  - planlaşdırma prosesi uzun. Ortaş qısa planlar sistemi ilə başa çatır
89. Bazar təşkil edilmir?
- plan- struktur bütün sahələr üçün eyni deyil
  - √ uzau illər ərzində formalaşır və inkişaf edir
  - plan-biznes layihəsi hazırlananda nəzərə alınmalıdır
  - layihənin məqsədinin şərhü ümumi gəlir və s.
  - bazarın idarəçilik səviyyəsindən
90. Müasir mərhələdə sahibkarlıq fəaliyyətinin obyektü olan sənaye və k\ t –nın plansız fəaliyyəti nə ilə bağlıdır ?
- milli gəlir balansı çərçivəsində baxıldığına görə
  - √ planlaşma bütün idarəetmə funksiyasının əsasının təşkili ilə

- əhalinin alıcılıq fondları
- təsərrüfat planlarının yerinə yetirilməsi
- əhalinin pul gəli və xərcləri balansı

91. İstehlak bazarının planları işlənilib hazırlanarkən iqtisadi metoddan necə istifadə edilir?

- əhalinin pul gəlirləri hesabına
- √ istehlak bazarında planın müəyyən göstəriciləri hesablanarkən normativ istifadə edilir
- tədiyyə xərclərinin hesablanması
- tədavül xərclərinin hesablanması
- xərclərin hesablanması

92. İstehlak bazarının əmək resursları balansları nəyə deyilir?

- hesablama metodundan istifadə
- √ istehlak bazarında kadrlara olan tələbatın , təsərrüfat planlarının yerinə yetirilməsi , əmək resurslarından istifadə
- əhalinin pul gəlirlərinin hesablanması
- əmək resurslarından
- riyazi metoddan istifadə

93. İstehlak bazarının dəyər (pul) balansları nəyə deyilir?

- əhalinin pul gəlirləri
- √ bu balanslara dövlət büdcəsi, milli gəlir, əhalinin pul gəliri aiddir
- əhalinin pul xərcləri
- gəlir xərcləri
- əhalinin alıcılıq fondları

94. İstehlak bazarının material balansı nəyə deyilir?

- ərzaq və qeyri -ərzaq mallarının balanslarından istifadə edilir
- bütövləkdə nisbətlər arasındakı fərq
- tələb –təklif arasındakı nisbət
- √ istehsal , həm istehlak bazar məhsullarının ən mühüm növlərini əhatə edir
- həmin balansların köməyi ilə mal resurslarının öyrənilməsi

95. İstehlak bazarında planlaşdırma təcrübəsində hansı balans növləri var?

- 2.0
- √ 3.0
- 4.0
- 5.0
- 1.0

96. İstehlak bazarının idarə edilməsi tədiyyə necə planlaşdırılması nədən ibarətdir?

- iqtisadi mexanizm bütün mərhələlərdə
- √ əsas metod sayılan balans metodu
- təklifin həcmnin hesablanması
- tələb- təklif nisbətinin müəyyənləşdirilməsi
- tələbin həcmi əvvəlcədən

97. Müasir mərhələdə istehlak bazarı sistemində də əvvəlcədən işlənilməsi necə həyata keçir?

- mal dövriyyəsi planının əvvəlcədən hesablanması
- √ perspektiv və cari planın işlənilib hazırlanması
- gəlirin əvvəlcədən
- rentabelliğin əvvəlcədən hesablanması
- tədavül və xərclərin hesablanması

98. İstehlak bazarının iqtisadi əsası nədir?

- perspektiv planın işlənilməsi
- ✓ istehlak vasitələri üzərində müxtəlif mülkiyyət formalarının təşkili
- rentabelin hesablanması
- tələb və təklifin hesablanması
- cari planların işlənilməsi

99. Mal dövriyyəsinin gün hesabı olə sürəti necə hesablanır?

- keyfiyyətli mal ehtiyatları normativ
- ✓ mal dövriyyəsinin neşə gündən bir dövr etməsinin $Dg=OF.g$
- çeşid tərkibinə nisbətən
- rəqabət qabiliyyətli
- düzgün nisbətlərin yoxlanılması hesabına

100. Mal dövriyyəsinin sürəti necə müəyyən edilir?

- ✓ mal dövriyyəsinin gün hesabı ilə sürəti, bir də dövretmə sayına görə mal dövriyyəsi sürəti
- 9 aylıq və ya il üzrə
- mal dövriyyəsinin həftə gün sayı ilə müəyyənləşdirilməsi
- gün hesabı ilə
- altı aylıq

101. Tədavül vaxtının əsas göstəricisi nədir?

- tələb tezliyindəki sürətdir
- ✓ mal dövriyyəsinin sürətidir
- əmtəə formasından pul formasına keçidi
- istehsal çeşidindən ticarət çeşidinə keçid
- dəyərin pul formasından əmtəə formasına keçidi

102. Əmtəə tədavülü neçə fazadan ibarətdir?

- dəyərin əmtəə formasından pul formasına keçidi
- ✓ ik fazadan ə-r; r-ə
- tələb tezliyindəki sürət
- mal dövriyyəsinəki sürət
- dəyərin pul formasından əmtəə formasına keçidi

103. İstehlak bazarında planlaşdırma əlamətlərinə mal ehtiyatları kimi?

- dövrün əvvəlinə olan mal ehtiyatı
- ✓ planlaşdırılan mal ehtiyatı D.Ə- dövr ərzində dövrün axırına kimi
- dövrün axırına olan mal ehtiyatı
- yolda olan mal ehtiyatı
- dövr ərzində olan mal ehtiyatı

104. Mal ehtiyatları nəyə deyilir?

- cari mal ehtiyatları
- ✓ əmtəə tədavülü dairəsində olan mal kütləsinə
- mövsümü mal ehtiyatları
- ayrı-ayrı fəsillər üzrə mal ehtiyatları
- fasiləsizliyi müəyyən olan ehtiyatlar

105. İstehsalçı istehlak bazarına uyğun mal istehsal etdikdə nəyə ciddi yanaşmalıdır?

- məqsədli mal ehtiyatları
- ✓ keyfiyyətinə, qiymətinə, estetik və iqtisadi tələblərinə, rəqabətinə

- nəqliyyatla daşınan mal ehtiyatları
- fəsilələr üzrə mal ehtiyatları
- yüklənib göndərilən mal ehtiyatları

106. İstehlak bazarında mal ehtiyatları hansı funksiyadır ?

- olduğu yerə görə olan mal ehtiyatı
- √ mal təklifinin tərkib hissəsidir
- anbarda olan mal ehtiyatı
- pərakəndə ticarətin anbarda olan malları
- fasiləsizliyi təmin edən mal ehtiyatları

107. Bazar məhsulun keyfiyyətinin idarə edilməsinin əsas ünsürü kimi?

- bazar iqtisadiyyatı şəraitində istehsal və kommertiya müəssisələrinin idarə edilməsi təkmilləşir
- √ istehsala keyfiyyət göstəricilərinin əhatə edən iqtisadi cəhətdən əsaslanmış sifarişdir
- ödənilən tələbin planda xüsusiyyəti qeyd edilir
- alternativ tələbin yeri müəyyənləşməli
- tələbin düzgün və dəqiq ödənilməsi

108. Müasir şəraitdə məhsulun keyfiyyəti necə müəyyənləşdirilir?

- məhsulun keyfiyyəti təkə onun markasında deyil
- √ təkə istehlak xassələri ilə deyil bədii konstruksiya , davamlılıq, standartlaşma səviyyəsi
- məhsulun forması
- məhsulun məzmunu
- brend təkə xassələrdə deyil

109. İstehlak bazarında məhsul keyfiyyəti anlamı nədən ibarətdir?

- ödənilən tələbin faizinin yüksəldilməsi
- √ istehsal təyinatına uyğun olaraq əhalinin tələbatının ödənilməsi
- istehsal təyinatlı tələbin dəqiqləşdirilməsi
- funksional dəyərin hesablanması
- istehlak dəyərinin təyinatının düzgün istiqamətləndirilməsi

110. Mal dövriyyəsinin həcmi nədən asılıdır

- istehsal resurslarından
- √ mal resurslarının səviyyəsindən
- xalq təsərrüfatının ayrı-ayrı sahələrindəki inkişafda olan uyğunluq
- əhalinin tələbatının dolğun ödənilməsi
- istehlak bazarındakı mal resurslarından

111. Müəssisənin maliyyə təsərrüfatı fəaliyyəti necə quymətləndirilir?

- nisiyə mübadilə edilməsi
- √ satılan malın yalnız nəqd pulla
- kreditlə mal satışı
- satılacaq malın kəmiyyətilə hesablanması
- sövdələşmə yolu

112. İstehsalın mühüm olan göstəricisi nəyə deyilir?

- istehlak mal resursları bazarında satış mal dövriyyəsi
- √ satılması nəzərdə tutulan məhsulun həcmi
- sifarişi verilmiş plan göstəricisi
- nəqd pulla satılmış malın xüsusi çəkisi
- anbarlarda olan mal dövriyyəsi

113. Mal resursları xarakterizə edilən zaman?
- bazar məhsul
  - √ ümumi məhsul əmtəəlik satlıq, mal fondları tətbiq olunur
  - hazırlanması nəzərdə tutulan məhsul
  - yolda, nəqliyyatda olan məhsul
  - natamam məhsul
114. İstehlak bazarında mal resursları dedikdə ?
- tam bazar məhsul
  - √ müəyyən dövrdə (il,rü olan mal kütləsinin olması
  - nəqliyyatda olan məhsul
  - əmtəəlik məhsul
  - yolda nəzərdə olan məhsul
115. istehlak malları bazarında təklifin həcmi və strukturu hansı amillərdən ibarətdir?
- mal istehsalı həcmnin müəyyənləşdirilməsi
  - √ elmi nailiyyətlərin inkişafı ,mal istehsalı həcmi , keyfiyyət, mal daşınma təklifi
  - yükdaşımaların təkmilləşdirilməsi
  - elmi nailiyyətin tətbiqi
  - istehsal və kommersiya müəssisələrinin yerləşdirilməsi
116. Təklifin həcmi və strukturu nədən asılıdır?
- mal istehsalı həcmi
  - √ istehsaldakı ehtiyat formada olan malın həcmi və strukturundan
  - müəssisələrin bir-birinə yerləşdirmə nisbəti
  - pərakəndənin anbarındakı mal ehtiyatından
  - çeşid strukturuna nəzər yetirmədən
117. İstehlak bazarında mal təklifinin mahiyyəti nədən ibarətdir?
- pərakəndəliyin anbarların olan mal ehtiyatı
  - √ mal təklifi müəyyən dövr üçün bazara çıxarılan malın natural və ya dəyər ifadəsinə aiddir
  - istehsalın çıxış bazarında olan mal ehtiyatı
  - yolda nəqliyyatda olan mal ehtiyatı
  - topdan bazarda yalnız olan mal ehtiyatı
118. Əhalinin tələbinin tam və dolğun ödənilməsi üçün nə etməli?
- mal təklifi
  - √ müəyyən qədər mal ehtiyatları olmalıdır
  - mal qrupunun təklifi
  - keyfiyyət nişanlı mal ehtiyatları
  - çeşid təklifi
119. İstehlak bazarında əmələ gələn dəyişikliklər haqqında məlumat necə olar?
- tələbin vəziyyətinin öyrənilməsi
  - √ yalnız kompleks təhlil vasitəsilə
  - mal təklifinin strukturunun dəyişilməsi
  - tələb ilə təklif nisbətinin öyrənilməsi
  - tələbin dəyişilməsi
120. Konyuktura göstəriciləri vasitəsilə nəyi öyrənmək olar?
- uzun müddətli dəyişikliklər
  - √ uzun və qısa müddətli xarakterizə edilir

- konyuktura halları
- pul gəlirləri
- qısa müddətli dəyişikliklər

121. Alıcılıq fondunu hesablamaq üçün nə etməliyik?

- mal məsrəflərinin üstə gəlməliyik
- bazar konyukturunun öyrənilməsi
- pul gəlirləri
- ✓ pul gəlir hissəsinin
- n ümumin gəlir

122. Ümumiyyətlə mal satılma məsrəfləri nəyi müəyyən edir?

- pul gəlirləri
- ✓ əhalinin alıcılıq fondunun
- ümumi gəlirlər
- bazar konyukturu
- mal məsrəfləri

123. Alıcılıq fondu nəyin əsasında hesablanır?

- ✓ əhalinin pul gəlirləri hesabına
- mal bolluğunu yaradılması
- tələb və təklif nisbəti
- konyuktura hadisələrinin təhlili
- müşahidə materiallarının tapılması

124. İstehlak malları bazarı həcmnin və tələbin öyrənilməsi nədən asılıdır?

- tələbin ödənilməsi
- ✓ alıcılıq fondundan
- qiymət siyasətindən
- mal bolluğundan
- tələbatın öyrənilməsi

125. Pərakəndə mal dövriyyəsi necə olmalıdır?

- tədavül xərclərinin öyrənilməsi
- ✓ əhalinin alıcılıq fonduna uyğun olmalıdır
- əhalinin pul gəlirləri
- tələb və təklif nisbəti
- tələbatın öyrənilməsi

126. Pərakəndə mal dövriyyəsinin səmərəli planlaşdırılmasının əsas şərti nədir?

- qeyri- mal məsrəflərinin çıxılması
- ✓ əhalinin alıcılıq fondunun düzgün müəyyənləşdirilməsi
- gəlirin əldə edilməsi
- tədavül xərclərinin səviyyəsi
- istehsalın strukturunun öyrənilməsi

127. Alıcılıq fondu necə formalaşır?

- təklif münasibətlərinə
- ✓ əhalinin pul gəlirləri əsasında hesablanır
- mal-pul mübədiləsi
- n razılaşma sövdələşmə yolu ilə
- istehlak münasibətlərinə

128. Xalq istehlakı malları bazarının həcmi və tələbin ödənilməsi nədən asılıdır?

- tələb və təklif mübadiləsinin nisbət ilə
- √ əhalinin alıcılıq fondundan asılıdır
- gəlirin bir hissəsi tədiyyə formasında
- tədavül formasında
- gəlirin çox hissəsinin nəğd pul formasında olması

129. Tələb və təklif münasibətlərinin öyrənilməsi nə üçün təkmilləşir?

- idarəetmə sisteminin təkmilləşdirilməsi
- √ İdarəetmə sisteminin təkmilləşdirilməsi
- normativlərin geniş istifadə edilməsi
- keyfiyyət göstərilməsindən istifadə
- idarəetmə sisteminin quruluşca sadələşdirilməsi

130. Mürəkkəb idarəetmə sistemini nə təşkil edir?

- tələbin ödənilməsi
- √ bazar iqtisadiyyatı şəraitində xalq istehlakı mallarına olan tələbin ödənilməsinin strukturu
- mallara olan tələbin ödənilməsi səviyyəsi
- ödənilməyən tələbin miqdarı % ilə
- tələbin müxtəlif mallar üzrə ödənilməsi

131. Maddi-mənəvi ödənilmənin başlıca şərti nədir?

- istehsalın quruluşu
- √ təkrar istehsaldır
- ticarət çeşidi
- istehsal çeşidi
- çeşid növləri

132. Cəmiyyətin tələbatı nədən asılıdır?

- elmi-texniki tərəqqidən
- √ cəmiyyətin inkişaf səviyyəsindən
- istehsal yeniliklərindən
- alıcılıq qabiliyyəti
- maddi-texniki bazanın möhkəmləndirilməsindən

133. Ehtiyac nəyə deyilir?

- √ tələbat orqanizmin həyat fəaliyyətini saxlamaq üçün zəruri olan ehtiyacdır
- ehtiyac tələbatı
- ehtiyacın birinci hissəsi ödənilən tələbatdır
- 2-ci hissəsi ödənilməyən tələb olmaqla arzuya çevrilən hissədir
- tələbin formalaşması

134. Əhalinin maddi həyat səviyyəsi yüksəldikcə nə baş verir?

- alıcılıq qabiliyyəti də artır
- √ tələbat və istehlak malı artıqca münasibətlər də dəyişir
- məişəti yaxşılaşdıqca şüuru da artır
- güzəranı formalaşır
- zövqlər inkişaf edir

135. İstehlak bazarının idarə edilməsinin nəzəri metodoloji əsası nədən ibarətdir ?

- kapitalist ölkələrinin kortəbii bazar iqtisadiyyatı
- √ planlı iqtisadiyyat tələb və təklif anlayışı

- gəlirli son iş
- şəxsi mənafe
- təklif problemi

136. Bazarın tutumu nə vaxt dəyişir?

- istehlaka çatmadan mal qruplarının istehlak dəyərinin sübuta yetməsi
- kəmiyyət göstəricilərinin kətləvi şəkildə artırılması
- anbarlarda mal ehtiyatı nəzəriyyəsinin pozulması
- ✓ istehsalın, əhalinin, yeni iş yerlərinin əmək haqlarının artırılması nəticəsində
- malın funksional dəyərinin təsdiqini tapmaması

137. Bazar tutumu nəyə deyilir?

- istehsalın həcmi
- ✓ maliyyə satışı ticarət şöbəsindən aldıkları malın həcmi
- anbarda olan mal qrupları və çeşidləri
- mal dövriyyəsi və rəflərdə qalan mal çeşidləri
- maliyyə qrupları həcmi

138. Bazarda tələbat və onun pulla ifadəsi nə deməkdir?

- mübadilədə uduzmaq istəməirlər
- ✓ tələb təklifə qarşı dururur
- mübadilədə yeni dəyər növünün yaradılmasına çalışır
- tələb-təklif nisbətini qoruyur
- funksionallığını itirmək istəməirlər

139. Mal təklifi nəyə deyilir?

- çəkisi
- ✓ məhsulun natural, dəyər ifadəsi həcmi
- qidalılıığı
- sortlaşdırılması
- ölçüsü

140. Bazarda istehsalı və istehlakı nə təmin edir?

- müqavilələr
- ✓ təklif və tələb
- malların anbarlar vasitəsilə daşınması
- malların bir başa daşınması
- mal daşınmaları

141. Məhsulların istehlak dəyərinin növündən asılı olaraq bazarın neçə növü var?

- kənd təsərrüfatı malları bazarı
- ✓ istehsal vasitələri və istehlak malları
- avadanlıqlar
- istehsalı və istehlakı
- maşın və aparatlar

142. Bazar fəaliyyətinə tətbiq edilən əsas metod nədir?

- təkliflər M.T.B.
- ✓ uçot, qeydiyyat, təhlil, modelləşdirmə, proqnozlaşdırma, lahiyyələşdirmə, korrekte
- aparatlar
- qurğular və s.
- maşınlar

143. Çeşidin formalaşması nə üçün ciddi problem hesab olunur?
- müəssisənin bir sənaye və ticarət sistemində plan-qiymət göstəricilərinin fəaliyyəti
  - √ çeşid bazarın tarazlaşmasının həlledici amilidir
  - bazarın təşəkkül tapmasıdır
  - tətbiq olunan üsulların nisbəti
  - bazar sisteminə daxil olmasıdır

144. istehsalçının məqsədi əsasən nədən ibarətdir?

- ödənilən tələbin azalması hesabına
- √ tələbin ödənilməsindən
- alternativ tələbin çoxalması
- immul tələbin çoxalması
- ödənilməyən tələbin azlması

145. İstehlak bazarı ziddiyyətləri nə həll edə bilər?

- istehlakçının xeyrinə həll edilməsi
- √ istehlakçının xeyrinə həll edilməməsi
- tədiyyə hissənin çoxalması
- sövdələşmə hesabına
- vasitəçinin xeyrinə

146. İstehlak bazarında plan anlayışı nə deməkdir?

- riyazi üsulla idarə etmə
- √ təsərrüfatçılığın inzibati metodlara nail olmaqla mərkəzin fəaliyyətidir
- statistik metodla idarəetmə
- varislik metodu ilə idarəçilik
- model qurmaqla idarəetmə

147. Bazarın ümumi həcmi dedikdə nə başa düşülür?

- istehsal və inkişaf
- alıcılıq qabiliyyətinin keyfiyyətə təsiri
- əmək haqqının artırılması
- alıcılıq qabiliyyəti
- √ ticarət şəbəkəsi vasitəsilə satılan məm həcmi

148. Bazarda ödəmə qabiliyyəti nəyə deyilir?

- tələbin və təsnifatın ödənilməsidir
- alqı-satqı nisbəti
- alıcılıq qabiliyyətidir
- ticarət şəbəkəsindən alınan tələbin miqdarına deyilir
- √ ödənilən tələb

149. Tələb və təklif ölkədə kimdir?

- əmək proseslərinin mübadiləsidir
- tələb və təklif bir münasibətdir
- √ alıcılarla satıcılar arasında iqtisadi münasibətdir
- mübadiləsiz bir prosesdir
- sərbəst bazar prosesidir

150. istehlak bazarının iqtisadi münasibətlər kimi qiymətləndirilməsi nə deməkdir?

- əmtəənin formalaşması və məzmununun qiymətləndirilməsi
- bazarda yeni tələbin formalaşmasıdır

- √ tələb və təlabatın formalaşması və ayrı-ayrı siniflərin formalaşmasıdır
- yeni gəli dairəsi yaratmaqdır
- əmək məhsuldarlığının mübadələsi

151. istehlak bazarının təkrar istehsal prosesində mahiyyəti nədir?

- ictimai təkrar istehsal prosesində bütün mərhələlər ilə əlaqədə olması
- istehlak bazarının iqtisadi münasibətlər kimi qiymətləndirilməsi
- əmtənin forması və məzmunu
- √ əmtəə pul münasibətlərinin təzahür etdiyi mürəkkəb mexanizmdir
- əmtəə- pul münasibətləri

152. İstehlak bazarı nə dairəsinə aiddir?

- əmək bölgüsü
- tələb və təklifin sinifləşməsini nəzərdə tutması
- gəlirin bölüşdürülməsi dairəsidir
- √ təlabatın və tələbin
- əmtənin yenə də əmtəə kimi satılması

153. Bazarda ictimai əmək bölgüsü nədən ibarətdir?

- cəmiyyətin ümumi gəlirlərinin öz aralarında bölüşdürülməsi
- əmək bölgüsü
- cəmiyyətin siniflərə bölünməsi
- √ tələblə təklifin bazarda mövcud olması və ifadəsini tapması
- məhsulların mübadələsi

154. istehlak bazarı nə yaradır?

- ictimai əmək bölgüsüdür
- mübadilsiz təklif prosesi mümkün deyildir
- √ istehlak bazarı əmtəə yaratmaqla bu prosesdən əmtəə kimi çıxaraq satılır
- əmək prosesinin mübadiləsidir
- istehlak bazarı öz özlüyündə bir mərkəzdir

155. Bazar iqtisadiyyatında yaradılan sərvətin ən mühüm xüsusiyyəti nədən ibarətdir?

- iqtisadi sistemin ən mütərəqqi formasıdır
- sahibkar təbəqəsinin meydana gəlməsi
- insanın fəaliyyətinin əməyə cəhd münasibətidir
- sərbəst bazar tipi formasıdır
- √ plan əsasında təşkil olunması deyil görünməz əllərlə fəaliyyət göstərən küllü miqdarda deyil, şəxsi mənafeyə uyğun gəlir məqsədidir

156. C. Mill müəyyən mənada nə demişdir?

- bazar iqtisadiyyatı hər bir təmsilçi tərəfindən idarə olunur
- bazar sistemli qarşılıqlı əlaqəyə girməsi mümkündür
- √ insan davranışı xeyli dərəcədə mürəkkəbdir. Onunsərvətə can atması əmtəyə
- bazarda tələb-təklif mübadilə
- bazarda son iki yüz illikdə yaranması prosesi

157. Bazar iqtisadiyyatı sistemində A.Smit nəyi qeyd edir?

- cəmiyyətin faydalanmasını
- icarəçilərin faydalanmasını
- kollektiv əməyin faydalanmasını
- √ bazar iqtisadiyyatında hər bir təmsilçi cəmiyyətin deyil özünün faydalanmasını nəzərdə tutur
- təmsilçi özünün faydalanmasını

158. Biznes planı kim üçün tərtib olunur?

- xarici ticarət üçün
- beynəlxalq ticarət üçün
- iş adamı üçün
- ✓ yeni yaradılan müəssisə və onun sahibkarı üçün
- dövlət üçün

159. Bazarın biznes planının əsas məqsədi nədən ibarətdir?

- qısa müddətli təsərrüfat fəaliyyəti
- biznes planının məqsədyönlülüüyü
- təsərrüfat fəaliyyəti planlı
- ✓ qısa və uzun müddətli təsərrüfat fəaliyyət planına yiyələnməkdən ibarətdir
- uzun müddətli təsərrüfat fəaliyyəti

160. Yüksək nəzarət dərəcəsi olan strateji nəzarət nəyə deyilir?

- müqavilə şərtlərinin yerinə yetirilməsi
- iqtisadi göstəricilərin tam təhlili
- məhsuldarlığa nail olma
- ✓ şirkətin əsas məqsədlərinin onlara dərəcəli nail olmaq imkanı
- nəzarət dərəcəsi

161. Taktiki nəzarət nəyə deyilir?

- idarə strukturuna daha yüksək nəzarət
- müəssisənin göstəricilərinin qiymətləndirilməsinə nəzarət
- işçilərinəmək məhsuldarlığının eyni tipli profilli olması
- ✓ idarəetmə sistemində müqavilə öhdəliklərinin yerinə yetirilməsi
- müqavilə öhdəliklərinin yerinə yetirilməsində kənarlaşma

162. Operativ nəzarət nəyə deyilir?

- bazarın fəaliyyətini xarakterizə edən göstəricilərin təhlilinə əsasən
- ✓ bazarın faktiki fəaliyyətinin nəticə plan tapşırıqlarına uyğunun qiymətləndirilməsi
- plan tapşırıqlarına görə
- uyğunluq üzrə qiymətləndirilməsinə görə
- yekun fəaliyyət göstəricilərinə görə

163. Ticarət sisteminin idarə edilməsi nəzarət sistemində səviyyəni necə nəzərə alır?

- ✓ operativ, taktiki və strateji
- ölçü səviyyə
- operativ səviyyə
- taktiki səviyyə
- strateji səviyyə

164. İstehlak bazarının səmərəli nəzarət sistemi nəyə deyilir ?

- nəzarət sisteminin ardıcıl proqramlarının olması
- ✓ nəzarət sistemi onun təşkilinin məqsədyönlü xarakterinin olması
- planların tərkib hissəsi kimi
- eyni zamanda təşkil edildiyində
- cari planların dəyanətliyi

165. Bazarlar nədən asılı olaraq təsərrüfat fəaliyyətinin səmərəsini planlaşdırırlar?

- b Balans kəmərinə əsasən
- ✓ proqram məqsədinə əsasən

- ümumi maliyyə dövryyəsinə münasibətdə xərclərin həcmi (%) ilə
- maliyyə dövryyəsinin həcmi əsasında çeşid qrupları üzrə
- bir orta işçiyə düşən balans gəliri

166. istehlak bazarının planları necə tərtib olunur?

- kifayət qədər göstəricilər əsasında
- ✓ planlar bazarının məqsədləri nəzərə alınmaqla tərtib olunur
- tez-tez əsasən tələb olunan maliyyə qruplarının təhlili əsasında
- qarşılıqlı maliyyə qruplarının təhlili əsasında
- bir-iki maliyyə qrupun təhlili

167. İstehlak bazarı öz təsərrüfat fəaliyyətinin parametrlərini necə müəyyənləşdirilir?

- qeyri müstəqil
- ✓ müstəqil olaraq
- qarışıq göstəricilərin təhlilə
- məqsədli proqramın nəzərə alınması ilə
- asılı olaraq

168. Cari planlaşdırma nəyə deyilir?

- maliyyə dövryyəsi planının idarə edilməsi
- ✓ qarşılıqlı əlaqədə olan planların kompleks fəaliyyətinin operativ idarə olunması
- xərclər planı
- maliyyə planı
- maliyyə təminatı

169. İstehlak bazarının cari planlaşdırılması təyinatı nədir?

- şirkətin uzunmüddətli məqsədi
- ✓ şirkətin qısamüddətli məqsədi
- icbari müddətli məqsədi
- bazar fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi göstəriciləri
- orta müddətli məqsədi

170. İstehlak bazarında təhlilin mərhələsinin düzgün qiymətləndirilməsi nədir ?

- istehlak bazarında məhsuldarlığın artırılması, texniki təkmilləşdirmənin artırılması
- ✓ təsərrüfat fəaliyyətinin səmərəsinin artırılması nəticəsində xərclər arasında nisbətən saxlanılması, maddi stimullaşdırılması
- xidmət mədəniyyətinin yüksəldilməsi
- yekun proqramın işlənilməsi
- avtomatlaşdırma, ucot və idarəetmənin öyrənilməsi

171. Strateji planlaşdırma nədir?

- planlaşmanın əsas vəzifələri
- ✓ məqsədin, alternativ variantın, proqramın, mərhələlərin tərtibi planlaşmanın əsası
- proqram blokunun işlənilməsi
- 0.0
- stratejiyanın təhlili və reallaşması

172. Kommersiya müəssisələrinin tədavi sferasında sahibkarlıq fəaliyyəti aparılmasında əsas şərt nədir?

- mal təklifində
- ✓ bazar təsərrüfatının ayrı-ayrı subyektlər arasındakı rəqabət və yarışı
- müəssisənin ləğv edilməsi
- qiymət siyasəti yeni rəqiblərin peyda olması
- effektivlik dərəcəsinin stimullaşdırılması

173. İqtisadi sistem qismində istehsal bazarı necə formalaşır?

- ticarət prosesinin idarə edilməsi
- √ istehlak bazarı daxili və xarici mühitin təsiri altında
- əmtəə və maddi-texniki resursların təsiri
- marketing idarə edilməsi
- alıcı qabiliyyətinin təsiri altında

174. Ticarət müəssisəsi nəyə deyilir?

- topdan ticarət müəssisəsidir
- √ təsərrüfat və hüquqi müstəqilliyə malik olan fiziki-hüquqi subyektdir
- pərakəndə maliyyə dövriyyəsinə həyata keçirir
- topdan maliyyə dövriyyəsinə həyata keçirir
- pərakəndə ticarət müəssisəsidir

175. Bazarın tarazlaşdırılması nə vaxt baş verir?

- mübadilə dairəsi düzgün seçilsin
- √ tələblə təklifin nisbəti düzgün hesablınsın
- dövlət nəzarəti
- bölgü prinsipinin əhəmiyyəti
- maliyyə münasibətləri düzgün tənzimlənsin

176. İstehlak bazarında nələr baş verir?

- istehsal prosesinin təkmilləşdirilməsi
- yalnız alqı-satqı məkanıdır
- təkrar istehsalıdır
- √ ən əvvəl əmtəə-pul münasibətlərinin təzahür etdiyi mürəkkəb mexanizmdir
- tələbatın ödənilməsidir

177. Əmtəə pul münasibətlərilə nə baş verir?

- əmək məhsullarının yenidən istehsalı həcmi
- √ əmtəələrin alqı- satqı prosesi
- forma və məzmun
- alıcı tələbinin həcmi
- əməyin formalaşması

178. Əmək məhsullarının mübadiləsində nə baş verir?

- əmək bölgüsü
- √ əmtəə pul münasibətləri
- cəmiyyətin sosial cəhətdən bölünməsi
- tələblə təklif insanların siniflərə bölünməsi
- tələblə təklifin mövcud olması

179. İstehlak bazarı hansı məkandır?

- tədiyyə sahəsidir
- √ əmtəənin tədavül dairəsidir
- müqavilə bağlanma sahəsidir
- tələbnamənin işlənməsidir
- sövdələşməsidir

180. İqtisadi insan anlayışı necə açıqlanır?

- şəxsi mənafe və güzəranın yaxşılaşdırılması
- √ əmək bölgüsü nəticəsində insanın mübadiləyə daxil olması

- əməyi satan
- əməyi təkmilləşdirən
- əməyi formalaşdırın

181. Fermer kimdir və ya kimə deyilir ?

- fermer təsərrüfatını idarə edən şəxs
- ✓ gəlir götürən, mənfəət əldə edən şəxs
- məhsul becərən
- məhsul satan
- kənd təsərrüfatı ilə məşğul olan şəxs

182. Sahibkar kimdir?

- vasitəçidir
- ✓ bazar agentidir
- alıcıdır
- iş görəndir
- istehsalçısıdır

183. Menecer kimdir?

- satıcıdır
- ✓ mikro iqtisadi müəssisəni firmanı və s idarə edən şəxsdir
- vasitəçidir
- bazar mütəxəssisidir
- istehsalçısıdır

184. Azad rəqabətli bazar nəyə deyilir?

- inzibati amirlik metodu ilə işləyən
- ✓ mükəmməl, qeyri-mükəmməl bazar
- inhisarlıqla işləyən
- qapalı işləyən
- varislik metodu ilə işləyən

185. Bazar rəqabətdən asılı olaraq neçə yerə ayrılır?

- üç
- ✓ iki
- beş
- altı
- dörd

186. Biznesmen kimdir?

- kommersantdır
- ✓ mənfəət əldə etmək üçün hər hansı bir sahədə çalışan şəxsdir
- obyektidir
- müəssisədir
- subyektdir

187. Tədavül və tədiyyə vasitəsilə nəyə nail olunur?

- dövlət müdaxiləsilə idarə etməyə
- ✓ bazar iqtisadiyyatında tələbi azaltmaq və ya çoxaltmaqla idarə etməyə
- bazarın tənzimlənməsi ilə
- bazarın ictimailəşməsi ilə
- kollektiv mülkiyyətin artırılması ilə

188. Cəmiyyətin inkişafını hansı iqtisadi formalar müəyyən edir?

- əmtəə təsərrüfatı
- √ natural təsərrüfat
- iqtisadi bazar resursları
- əmək resursları bazarı
- bazar iqtisadiyyatı

189. İqtisadi nəzəriyyə nə vaxt yaranmışdır?

- XV əsrin ortaları
- √ XIX əsrin axırı və XX əsrin əvvəli
- XVII əsrin axırı
- XIX əsrin əvvəli
- XVI əsrin axırı

190. Bazar sistemli iqtisadiyyatda ədalətsizliyin qarşısı necə alınır?

- cərimə ilə
- √ qanunla
- sahibkarlıq fəaliyyətilə
- çəşdirilməsi ilə
- rəqibin təqlidi

191. Rəqabət bazarın nəyidir?

- bazar mexanizmidir
- √ bazarın təbiətinə xas olan əsas ünsürdür
- bazarın mənafevidir
- bazarda alıcılıq qabiliyyətidir
- alıcılıq qabiliyyətinin tənzimlənməsi

192. Rəqabətin mənası nə deməkdir?

- yanaşı getmək
- √ toqquşma
- geri cəkilmək
- səmimi olmaq
- bir-birini qabaqlamaq

193. Bazar mexanizmi nəyə deyilir?

- idarəçilikdə təbəçilik
- √ iqtisadi inkişafın qarşılıqlı fəaliyyəti
- tələb və təklifin tənzimlənməsi
- istehsal keyfiyyətinin yüksəldilməsi
- rəqabətin gücləndirilməsi

194. İstehlak bazarının balanslılığının ölçü və qiymətləndirmə göstəricilərinə nə aiddir?

- bazarın konyunkturu və tələbin balanslılığı
- ərzaq mallarının strukturu
- √ bütün cavablar düzdür
- istehlak təyinatlı malların və xidmətlərin nisbəti, istehlak təyinatlı xidmətlərin strukturu
- qeyri-ərzaq mallarının strukturu

195. İstehlak bazarının ölçü və qiymətləndirmə göstəriciləri kompleksinə nə aiddir?

- istehlak malları bazarının miqyası və bazar növlərinin ölçü və qiymətləndirmə göstəriciləri
- istehlak malları bazarının balanslılığının və ayrı-ayrı bazar proseslərinin ölçü və qiymətləndirmə göstəriciləri

- istehlak malları bazarının rəqabətlik və riskliliyinin ölçü və qiymətləndirmə göstəriciləri
- istehlak malları bazarının bazar infrastrukturunun ölçü və qiymətləndirmə göstəriciləri
- ✓ bütün cavablar düzdür

196. Bazar subyekti kimi ev təsərrüfatının alış predmetlərinə nələr daxildir

- əqli (intellektual) mülkiyyət
- milli müdafiə, dövlət idarəetməsi, ictimai asayişin qorunması, mədəni irsin saxlanması üçün nəzərdə tutulan ictimai, dövlət istifadəsi üçün mallar
- işçi qüvvəsi, torpaq
- müəssisələrə məxsus olan əmlak dəyərləri
- ✓ istehlak malları, əmlak dəyərləri

197. Bazar subyekti kimi müəssisənin alış predmetlərinə nələr daxildir?

- milli müdafiə, dövlət idarəetməsi, ictimai asayişin qorunması, mədəni irsin saxlanması üçün nəzərdə tutulan ictimai, dövlət istifadəsi üçün mallar
- istehlak malları, əmlak dəyərləri
- əqli (intellektual) mülkiyyət
- ✓ işçi qüvvəsi, torpaq, təbii resurslar, xammal, yarımfabrikatlar, mallar, pul, qiymətli kağızlar
- müəssisələrə məxsus olan əmlak dəyərləri

198. Mal siyasətinin vəzifəsi nədən ibarətdir?

- mal almaq istəyində olan istehlakçıların axtarışından
- düzgün cavab yoxdur
- bütün cavablar düzdür
- ✓ malların həyat dövrliliyindən və onların rəqabətqabiliyyətliliyindən
- daha çox mal istehsal etməkdən

199. Gündəlik tələbat malları nə ilə xarakterizə olunurlar?

- bütün cavablar düzdür
- düzgün cavab yoxdur
- ixtisaslaşdırılmış mağazalar şəbəkəsi vasitəsilə yayılma ilə
- malın iri pul məbləğində alınması ilə
- ✓ satıcıların əlavə məsləhətlərinə ehtiyacın olmaması ilə

200. İstehlak təyinatlı mallar bazarı nədən ibarətdir?

- istehlak təyinatlı malların istehsalçı-firmalarından
- bütün cavablar düzdür
- sonradan malı satmaq üçün onları alan şirkətlərdən
- malları şəxsi istifadə üçün alan insanlardan
- ✓ malları şəxsi istifadə üçün alan alıcılardan

201. Bazar nə vaxt tarazlı vəziyyətdə olur?

- ✓ bütün cavablar düzdür
- mövcud olan qiymətdə alıcıların bir miqdarda malı alması satıcıların isə bir miqdarda malı satması niyyətinin olması
- mala olan tələbin həcmi təklifin həcminə bərabər olanda
- düzgün cavab yoxdur
- bazarda malın nə qıtlığı, nə də çoxluğu mövcud deyildir

202. Mal (əmtəə) nədir?

- əmək məhsulu olmayan, lakin insan üçün faydalı olan əşya
- bütün cavablar düzdür
- insanın şəxsi tələbatlarının ödənilməsi üçün lazım olan məhsul
- ✓ digər əşyaya və yaxud pula mübadilə olunan əşya

- istehlak dəyərinə və ya faydalılığa malik olan əşya

203. İstehlak nədir?

- istehlakçının öz ehtiyaclarını ödəmək üçün istifadə edə biləcəyi pulun miqdarıdır
- istehlakçının ehtiyacını ödəyə bilən əmtəədir
- düzgün cavab yoxdur
- bütün cavablar düzdür
- ✓ hər hansı bir konkret formada təzahür olunmuş ehtiyacdır

204. Strateji planlaşdırmanın (marketinq üzrə) əsas elementi olan missiya (məram) nəyi müəyyən edir?

- realisliliyi
- həvəsləndirməni
- spesifikliyi
- ✓ bütün cavablar düzdür
- konkretliliyi

205. Strateji planlaşdırmanın (marketinq üzrə) əsas elementlərinə nə aiddir?

- missiya (məram), məqsəd və strategiyalar
- SWOT-təhlil
- strateji audit
- ✓ bütün cavablar düzdür
- strateji imperativ, biznes-portfelin təhlili

206. İstehlak bazarının (tələbin) proqnozunun ölçü və qiymətləndirmə göstəricilərinə nə aiddir?

- Tornkvistin ərzaq məhsulları üçün birinci tip funksiyası
- xətti funksiya
- çoxfaktorlu düstur, Teyl metodu: proqnoz səhvi
- Tornkvistin zinət şeyləri üçün üçüncü tip funksiyası
- ✓ bütün cavablar düzdür

207. İstehlak bazarının strateji tədqiqinin strukturuna nə aiddir

- firmanın potensial imkanlarının tədqiqi
- firmanın rəqabətqabiliyyətliliyinin təhlili
- ✓ bütün cavablar düzdür
- rəqabətqabiliyyətliliyinin təhlili
- təsərrüfat fəaliyyətinin təhlili

208. İstehlak bazarının bazar infrastrukturunun qiymətləndirmə göstəricilərinə nə aiddir?

- fondtutumu və fondverimi əmsalları
- sahəsindən istifadənin effektivlik əmsalı
- topdansatış və pərakəndə ticarətdə mal ehtiyatlarının optimal nisbətləri
- ✓ bütün cavablar düzdür
- ticarət və xidmət müəssisələrinə olan tələbat

209. İstehlak bazarının strateji tədqiqinin strukturuna nə aiddir

- ticarət formalarının və metodlarının öyrənilməsi
- malların və onların kanallarının hərəkətinin öyrənilməsi
- bazarda fəaliyyətin hüquqi məsələlərinin öyrənilməsi
- ✓ bütün cavablar düzdür
- bazarda iş şəraitinin tədqiqi

210. İstehlak bazarının bazar infrastrukturunun ölçü göstəricilərinə nə aiddir?

- ticarətin əsas fondlarının bütövlükdə dəyəri və onların payları
- interaktiv mağazadan istifadə edən elektron mağazaların sayı
- ticarət müəssisələrinin sayı və ölçüsü
- ✓ bütün cavablar düzdür
- əsas fondların elementlər üzrə strukturu

211. İstehlak bazarının strateji tədqiqinin strukturuna nə aiddir

- yerli bazarda malların istehsalının tədqiqi
- istehsalın inkişaf perspektivlərinin təhlili
- təklifin artırılması imkanlarının (idxalat, ixracat) tədqiqi
- ✓ bütün cavablar düzdür
- təklifin öyrənilməsi

212. İstehlak bazarının strateji tədqiqinin strukturuna nə aiddir

- tələbin öyrənilməsi
- ✓ bütün cavablar düzdür
- alıcının mala olan tələbinin və alıcılıq qabiliyyətinin səviyyəsinin tədqiqi
- bazarın inkişaf perspektivlərinin təhlili
- bazarın tutumunun tədqiqi

213. İstehlak bazarının riskliliyinin ölçü və qiymətləndirmə göstəricilərinə nə aiddir?

- Jinni indeksi, entropiya indeksi
- riskin qiymətləndirilməsi modeli
- ✓ bütün cavablar düzdür
- variasiya əmsalı
- ticarət firmalarının mövqeyi əmsalı

214. Bazarın sahəvi strukturuna nələr aiddir

- xammal bazarı
- daxili və xarici bazar
- ərzaq malları bazarı, hazır məmulatlar bazarı
- ✓ bütün cavablar düzdür
- topdansatış bazar və pərakəndə bazar

215. Bazarın funksional strukturuna nələr aiddir

- bazar sövdələşmələrinin vasitəçiləri
- mal alışı bazarı
- maliyyə bazarları
- ✓ bütün cavablar düzdür
- satış bazarı

216. İstehlak bazarının rəqabətliliyinin ölçü və qiymətləndirmə göstəricilərinə nə aiddir?

- təmər küzləşmə indeksi
- ticarət firmalarının bazardakı payı
- bazar paylarının dispersiyası
- Herfindal-Hirşman indeksi
- ✓ bütün cavablar düzdür

217. İstehlak bazarının miqyasının və bazar növlərinin ölçü və qiymətləndirmə göstəricilərinə nə aiddir?

- istehlak bazarının növləri və tipləri
- ✓ bütün cavablar düzdür
- bazarın istehsalat potensialı
- mal dövriyyəsinin müqayisəli indeksləri

- bazarın istehlak potensialı

218. Bazar subyekti kimi dövlətin alış predmetlərinə nələr daxildir?

- müəssisələrə məxsus olan əmlak dəyərləri
- əqli (intellektual) mülkiyyət
- √ milli müdafiə, dövlət idarəetməsi, ictimai asayişin qorunması, mədəni irsin saxlanması üçün nəzərdə tutulan ictimai, dövlət istifadəsi üçün mallar
- işçi qüvvəsi, torpaq
- istehlak malları

219. Bazar subyekti kimi ev təsərrüfatının satış predmetlərinə nələr daxildir?

- müəssisələrə məxsus olan əmlak dəyərləri
- dövlət təşkilatlarının və idarələrinin xidmətləri, yaşayış binaları
- lisenziyalar, əqli (intellektual) mülkiyyət
- √ əmək, əmlak dəyərləri, mallar, xidmətlər
- torpaq, təbii resurslar

220. Bazar subyekti kimi müəssisənin satış predmetlərinə nələr daxildir?

- əmək, əmlak dəyərləri
- torpaq, təbii resurslar
- lisenziyalar
- √ mallar, xidmətlər, müəssisələrə məxsus olan əmlak dəyərləri, əqli (intellektual) mülkiyyət
- dövlət təşkilatlarının və idarələrinin xidmətləri, yaşayış binaları

221. Bazar subyektlərinə nələr aiddirlər?

- √ dövlət. müəssisələr, ev təsərrüfatı
- torpaq, təbii resurslar, əmək
- xidmətlər, yaşayış binaları, lisenziyalar
- əqli (intellektual) mülkiyyət
- mallar və xidmətlər, əmlak dəyərliləri

222. İstehlak bazarından təşkilatlar bazarının əsas fərqi nədir?

- aşağı qiymət
- malların müxtəlifliyi
- √ şəxsi istehlak üçün mal alışı
- tələbin kəskin dəyişməsi
- bütün cavablar düzdür

223. Alıcı qiyməti nədir?

- tələb və təklifin az olduğu halda bazar qiyməti
- alıcı qiyməti satıcı bazarında olan qiymət
- √ alıcı bazarında tələb və təklifin az olduğu halda faktiki bazar qiyməti
- alıcı qiyməti satıcının bazarda müəyyənləşdirdiyi qiymət
- alıcı qiyməti faktiki bazar qiyməti

224. Pərakəndə ticarət hansı funksiyaları yerinə yetirir?

- mallar haqqında sifarişin qəbulu, onların istehsalı, satışı və quraşdırılması
- bütün cavablar düzdür
- düzgün cavab yoxdur
- √ konyunkturun öyrənilməsi, tələb və təklifin müəyyən edilməsi, mal axtarışı, malların seçilməsi və s.
- malların əhaliyə satışı, çatdırılması və ödənişi

225. Tələbin ödənilmə dərəcəsinə görə hansı təsnifatı doğrudur?

- həqiqi və tədiyyə qabiliyyətli tələb
- maddi və mənəvi tələb
- ✓ həqiqi və ödənilməmiş tələb
- realizə olunmuş və təxirə salınmış
- həqiqi və epizodik tələb

226. Vahid mərkəzdən yüklərin emalilə əlaqədar texnoloji proseslərin idarə etmək üçün nə lazımdır? (Sürət 03.12.2013 12:48:29)

- elektron-hesablama maşınlarından istifadə edilməsi
- ✓ prosesləri idarə etmək üçün avtomatlaşdırılmış sistemin tətbiqi
- işlərin tsiklinin yerinə yetirilməsinin müddətini qısaltılması
- nəqliyyat vasitələrinin yüklənməsinə və boşaldılmasına görə əməliyyatların idarə etmə sistemi
- malların yerləyişməsinin səmərəli yollarının avtomatlaşdırılmış seçimi

227. Mal yeridilişi prosesinin hansı təşkilat həlqələrin minimum sayı vasitəsilə malların keçməsinə nəzərdə tutur (Sürət 03.12.2013 12:48:26)

- pərakəndə ticarət müəssisələrinin anbar sahələrinin məhdudluğu
- istehsalçılarda saxlama yerlərinin (anbarların) məhdudluğu
- planlı
- malların uzun müddət saxlanması imkanının olmaması
- ✓ səmərəli

228. Hansı proses nəqliyyat vasitələrinin boş dayanmasını, anbar işlərinin yerinə yetirilməsinin vaxtını ixtisara salır? (Sürət 03.12.2013 12:48:24)

- malların miqdarının və keyfiyyətinin mühafizəsi (qorunması)
- anbar avadanlığından effektiv istifadə edilməsi
- əmək vasitələrinin effektiv istifadə edilməsi
- anbarların sahəsinin, tutumunun və avadanlığının əlverişli istifadə edilməsi
- ✓ yükləmə – boşatma əməliyyatlarının səmərəli idarə edilməsi

229. Hansı hallarda anbarlarda idarə etmənin avtomatlaşdırılmış sistemlərin tətbiq edilməsi daha effektivdir (Sürət 03.12.2013 12:48:20)

- mexanikləşdirmə vasitələrinin düzgün seçilməsində
- işçilərin müvafiq hazırlığının və ixtisasının
- anbarın effektiv fəaliyyətinin təmin edilməsi
- ✓ dar nomenklaturalu yüksək tədavül qabiliyyətli malların
- yüklərin anbarın daxilində yerdəyişməsində

230. Anbarda malların daxil olması və buraxılmasının təqvim planları və qrafikləri hansı məqsədlər üçün işlənib hazırlanır? (Sürət 03.12.2013 12:48:17)

- avadanlığın və əmək vasitələrinin effektiv istifadə edilməsi
- mal axınının səmərəli təşkili
- ✓ əməliyyatların yerinə yetirilməsində planlaşdırma və hazırlıq üçün
- mal ehtiyatlarının normallaşdırılması
- nəqliyyat vasitələrinin və anbar binalarının daha tam istifadə edilməsi

231. Anbar əməliyyatlarının mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılmasının rolu (Sürət 03.12.2013 12:48:14)

- anbarın sahəsinədən və tutumundan effektiv istifadə edilməsi
- əməyi və təhlükəsizlik texnikasının mühafizəsinin şərtlərinə riayət edilməsi
- əməyin məhsuldarlığının artımının rezervləri
- anbar binalarının parametrlərinin və konfigurasiyasının uyğun gəlməsi
- ✓ anbar prosesinin səmərəli-təşkilinə şərait yaradılması

232. Tələbin hansı vəziyyətində istehsalçı reklamdan istifadə etməyə bilər

- mənfə tələb zamanı

- düzgün cavab yoxdur
- neqativ tələb zamanı
- aşağı düşməkdə olan tələb zamanı
- ✓ həddindən artıq yüksək tələb zamanı

233. Aşağı qiymətlərlə malların satışına istiqamətlənmiş qiymətin əmələgəlməsi strategiyası malların endirilmə satışından nə ilə fərqlənir

- malın satıldığı qiymətin ölçüsü ilə
- düzgün cavab yoxdur
- bütün cavablar düzdür
- ✓ fəaliyyətinin uzunmüddətliliyi ilə
- heç nə ilə fərqlənmir

234. Tələb nə zaman elastik hesab oluna bilər

- ✓ qiymətin əhəmiyyətsiz dərəcədə azalması zamanı tələb əhəmiyyətli olaraq artır
- bütün cavablar düzdür
- qiymətin əhəmiyyətli dərəcədə azalması zamanı tələb əhəmiyyətli olmayaraq artır
- qiymət dəyişəndə tələb dəyişmir
- tələb qiymətdən asılı olmayaraq dəyişir

235. Topdan satış qiyməti nədir

- malların istehsal və satış qiymətidir
- ✓ müəssisənin məhsul aldığı və satdığı qiymətdir
- düzgün cavab yoxdur
- bütün cavablar düzdür
- malın bilavasitə əhaliyə satış qiymətidir

236. Topdan satış qiymətinin yaranması necə formalaşır

- pərakəndə qiymətlə marketing xərclərinin məcmusundan
- ✓ istehsal qiyməti ilə marketing xərcləri və gözlənilən mənfəətin məcmusundan
- düzgün cavab yoxdur
- bütün cavablar düzdür
- məhsulun maya dəyəri və pərakəndə qiymətin məcmusundan

237. Pərakəndə qiymət necə yaranır

- əhaliyə satışın həcmindən
- ✓ topdan satış qiyməti, marketing xərcləri və gözlənilən mənfəətin məcmusu
- düzgün cavab yoxdur
- bütün cavablar düzdür
- istehsal qiyməti ilə

238. Bazarda istehsal qiyməti nəyə deyilir

- material və xammalın dəyərində
- ✓ məhsulun maya dəyəri, marketing xərcləri və gözlənilən mənfəətin məcmusuna
- düzgün cavab yoxdur
- bütün cavablar düzdür
- satış və saxlama xərclərinin məcmusuna

239. Qiymət nəyə deyilir?

- malın istehsal, satış və istehlak xərclərinin məcmusudur
- ✓ əmtəənin dəyərinin pul ilə ifadəsidir
- düzgün cavab yoxdur
- bütün cavablar düzdür
- mal satışından əldə edilən gəlirdir

240. Qiymətin dinamikası hansı amillərin təsiri altında formalaşır

- daxili və xarici amillərin
- √ strateji və taktiki amillərin
- düzgün cavab yoxdur
- bütün cavablar düzdür
- tələbin elastikliyi və coğrafi amilin

241. Qiymətin yaranması prosesinin əsas mərhələləri hansılardır

- məqsədin və tələbin müəyyən edilməsi, xərclərin təhlili
- √ bütün cavablar düzdür
- son qiymətin müəyyən edilməsi
- düzgün cavab yoxdur
- rəqiblərin qiymətinin tədqiqi və qiymətin yaranma metodlarının seçilməsi

242. Qiymət strategiyasının başlıca məqsədi nədir

- qiyməti aşağı salmaq
- √ satışı təmin etmək, maksimum mənfəətə nail olmaq və bazarı saxlamaq
- düzgün cavab yoxdur
- bütün cavablar düzdür
- satışdan yüksək mənfəət əldə etmək

243. Qiymətin aşağı düşməsinə təsir edən amillər hansılardır?

- tələbin təklifdən üstün olması
- √ təklifin tələbdən üstünlüyü, gəlirlərin sabit səviyyəsi, qiymətin aşağı düşmə təhlükəsi və s.
- düzgün cavab yoxdur
- bütün cavablar düzdür
- əmək haqqı

244. Firmanın qiymət siyasətinin əsas məqsədini zəruri edən şərtlər hansıdır

- mövcud bazar qiymətlərinin öyrənilməsi
- √ mənfəətin maksimumlaşdırılması, iqtisadi artım, bazarın sabitliliyi və s.
- düzgün cavab yoxdur
- bütün cavablar düzdür
- rəqiblərin qiymət siyasətinin öyrənilməsi

245. Qiymətin müəyyən edilməsi metodları hansılardır

- məqsədin müəyyən edilməsi və qiymətqoyma amillərinin təhlili metodları
- √ xərclərə, rəqabətə, tələb və marketinqə əsaslanan qiymətqoyma metodları
- düzgün cavab yoxdur
- bütün cavablar düzdür
- məcmu, birbaşa və qaimə xərcləri metodları

246. Firma mallara yüksək qiymət müəyyən edərkən nəyə nail olmağa çalışır?

- bazarda liderlik mübarizəsinə
- √ maksimum cari mənfəət əldə etməyə
- düzgün cavab yoxdur
- bütün cavablar düzdür
- satışın həcmiminin artmasına

247. Tələb və təklifin təsiri altında formalaşan qiymət bazarını göstərin:

- xalis inhisar bazarı

- oliqopolis bazar
- beynəlxalq bazar
- ✓ xalis rəqabət bazarı
- bütün cavablar düzdür

248. Hansı səbəblər firmanı qiyməti yüksəltməyə vadar edə bilər

- bazarın payı azaldıqda
- ✓ inflyasiya
- buraxılan məhsulun sayı artdıqda
- bütün cavablar düzdür
- tam istehsal gücü olmadıqda

249. Malın minimal qiyməti nə ilə müəyyən edilir

- bazarda malların tutumu ilə
- ✓ xərclərin səviyyəsi ilə
- rəqiblərin qiyməti ilə
- bütün cavablar düzdür
- tələbin elastiklik əmsali ilə

250. Tələbin inkişaf qanunauyğunluqları hansıdır?

- tələbin həcmi durmadan genişlənir və onun infrastrukturunda kəmiyyət dəyişiklikləri baş verir
- ✓ tələbin həcmi durmadan artır və onun strukturunda kəmiyyət və keyfiyyət dəyişiklikləri baş verir
- bu qanunauyğunluq sosial-iqtisadi vəziyyəti və sabit siyasi vəziyyəti əks etdirir
- bu qanunauyğunluq respublikanın pərakəndə satış mal dövriyyəsinə özünü göstərir
- təklifin həcmi artır və strukturda kəmiyyət və keyfiyyət dəyişiklikləri baş verir

251. Bazarın hansı rəqabət strukturunda alıcı və ya satıcı malın qiymətinə təsir göstərə bilmir

- xalis rəqabət bazarı
- ✓ xalis inhisar bazarı
- oliqopolis bazar
- bütün cavablar düzdür
- inhisarçı rəqabət

252. Mallara maksimal qiymət necə müəyyən edilə bilər?

- məcmu xərclərin səviyyəsi ilə
- ✓ tələbin kəmiyyəti ilə
- mənfəətə maksimal iddialarla
- bütün cavablar düzdür
- mallara rəqiblərin qiyməti ilə

253. Məhsuldarlığın qaldırılması strategiyasının həyata keçirilməsi üçün bazarın lideri nəyi etməlidir?

- malın istifadə olunma intensivliyinin artırılması
- ✓ məhsulun çeşidinin və məsrəflərin strukturunun təkmilləşdirilməsi
- yeni istehlakçıların cəlb olunması
- bütün cavablar düzdür
- rəqib şirkətin alınması

254. Mövqeləşdirmənin uduşlu strategiyaları hansılardır?

- «orta yol»a istiqamətlənmə
- xərclər üzrə mütləq üstünlük
- təmərküzləşmə və ixtisaslaşma
- ✓ c) və ç) cavabları düzdür
- bazisli təhlil

255. Şirkətin istehlakçı ilə münasibətinin səviyyələri hansılardır?

- məsuliyyətli və fəal
- √ bütün cavablar düzdür
- münasibət göstərilən və tərəfdaşlı
- bazisli
- məhsuldar və təkidli (israredici)

256. Şirkətin M.Porterin «dəyərlilik zəncirindəki» əsas fəaliyyət növləri hansılardır?

- hüquqi təminat
- √ istehlakçılara xidmət göstərilməsi
- istehsalat-texnoloji əməliyyatlar
- materialların göndərilməsi
- işçi heyətinin idarəedilməsi

257. Qiymətin əsas funksiyaları hansılardır

- uçot və həvəsləndirmə
- √ bütün cavablar düzdür
- istehsalın səmərəli yerləşdirilməsi
- tələb və təklifin balansdırılması
- bölüşdürücü

258. Tələb bazarı hansıdır?

- tələb çox, təklif az olan bazar
- √ tələb az, təklif çox olan bazar
- tələb çox, təklif çox olan bazar
- tələb və təkliflər bir-birini tarazlaşdırdığı bazar
- tələb az, təklif az olan bazar

259. Qiymətin dinamikası hansı mühüm amillərin təsiri altında formalaşır

- iqtisadi
- √ strateji və taktiki
- düzgün cavab yoxdur
- bütün cavablar düzdür
- coğrafi

260. Hansı strategiya psixoloji qiymət yaranma strategiyasına aid deyil?

- bütün cavablar düzdür
- yuvarlaq olmayan qiymət
- √ sabit qiymət
- nüfuzlu qiymət
- sürüşkən aşağı düşən qiymət

261. Bazar mexanizminin üsürləri hansılardır?

- malların milli mübadiləsi
- √ tələb, təklif və qiymətin qarşılıqlı əlaqəsi
- tələb və tədiyyə qabiliyyətli tələbin qarşılıqlı əlaqəsi
- mal təklifi və pul mübadiləsi
- bütün ticarət fəaliyyəti prosesləri

262. Hansı səbəblər firmanın qiyməti aşağı salmağa vadar (təsir) edə bilər

- infilyasiya

- ✓ tam olmayan istehsal gücü
- mallara tələbin artması
- bütün cavablar düzdür
- malın keyfiyyətinin yüksəlməsi

263. Mövqələşdirilmə zamanı şirkətlər fərqli xüsusiyyətləri formalaşdırarkən onların istinad etdikləri meyarlar hansılardır?

- təqlid olunmadan qorunma
- ✓ əhəmiyyətlik
- birmənalı olmayan
- xeyriyyəçilik
- əyanilik

264. Əgər elastiklik əmsalı vahidə bərabədirsə, qiymət isə 10% artmışdırsa, tələbin həcmi necə dəyişəcəkdir

- 10% artacaq
- ✓ 10% aşağı düşəcək
- 1% artacaq
- dəyişməyəcək
- 1% azalacaq

265. İstehlakçılarda malın üstünlükləri, ticarət nişanı barəsində həddindən artıq yüksəldilmiş təsəvvür yaradılması cəhdləri necə mövqələşdirilmə adlandırılır?

- birmənalı olmayan
- ✓ möhtəkirlilik
- biryanlı, birtərəfli
- bütün cavablar düzdür
- səthi

266. Şirkət, onun malı və ya ticarət nişanı haqqında istehlakçılarda dolaşq, qarışıq təsəvvür yaranması ilə bağlı olan mövqələşdirilməyə bu cür səhv yanaşma necə mövqələşdirilmə adlandırılır?

- səthi
- ✓ birmənalı olmayan
- möhtəkirlilik
- əl çatmayan
- biryanlı, birtərəfli

267. Şirkət, onun malı və ya ticarət nişanı haqqında istehlakçılarda dar təsəvvür yaranması ilə bağlı olan mövqələşdirilməyə bu cür səhv yanaşma necə mövqələşdirilmə adlandırılır?

- səthi
- ✓ biryanlı, birtərəfli
- möhtəkirlilik
- əl çatmayan
- birmənalı olmayan

268. Şirkət, onun malı və ya ticarət nişanı istehlakçıların gözündə müəyyən mövqedən düşməsi ilə bağlı olan mövqələşdirilməyə bu cür səhv yanaşma necə mövqələşdirilmə adlandırılır?

- birtərəfli
- ✓ səthi
- möhtəkirlilik
- bütün cavablar düzdür
- birmənalı olmayan

269. Mal və yaxud xidmətin, mövcud və ya nəzərdə turulan tələbatları ödəmək qabiliyyətinə aid olan xassə və xarakteristikaların toplusu necə adlanır?

- dəyərlilik

- √ keyfiyyət
- miqdar
- bütün cavablar düzdür
- vahidlik

270. Təklifin səviyyəsi hansı iqtisadi qanunun təsiri altında formalaşır?

- tələbatın artma qanununun
- √ təklif qanununun
- dəyər qanununun
- tələbin inkişaf qanunauyğunluqlarının
- istehlakın inkişaf qanunauyğunluqlarının

271. Bazarın tərkib elementləri hansılardır?

- istehsal, istehlak
- √ tələb, təklif, qiymət
- düzgün cavab yoxdur
- bütün cavablar düzdür
- məhsul, mübadilə, sovdələşmə

272. Bazara təsir məqsədilə daha çox hansı strategiyadan istifadə edilir

- qiymət, satış və məhsul strategiyası
- √ intensiv marketing, geniş təsir və seçmə strategiyası
- bütün cavablar düzdür
- düzgün cavab yoxdur
- mal yeridilişi, rəqabət və kommunikasiya strategiyası

273. Birmərtəbəli anbarlarda təbii işıqlandırma üçün pəncərələr harada yerləşirlər?

- √ rəflərin səviyyəsindən yuxarıda.
- binanın küncündən 1.5 metrədən az olmamış məsafədə
- rəflərin səviyyəsində
- məqsədəuyğunluq
- anbar binalarının planirovkasına uyğun

274. Tranzit – yük boşaltma anbarları harada yerləşirlər?

- nəqliyyat yollarının qovşaqlarında
- nəqliyyatın bir növündən başqasına yer dəyişmədə
- vaxtından qabaq daşınan malların saxlanması üçün
- √ dəmir yolu stansiyalarında və su limanlarında
- mövsümi malların emalı və saxlanıldığı yerlərdə

275. Anbarın quruluşu hansı tələblərə cavab verməlidir?

- yanğına qarşı təhlükəsizlik qaydalarına
- yerinə yetirilən əməliyyatların texnoloji tələblərə cavab verməsi
- anbar həcmnin və sahəsinin texnoloji əməliyyatlarının xarakterinə və həcminə uyğunluğu
- √ istismar qaydalarına, əməyin mühafizəsinin və təhlükəsizlik texnikasının şərtlərinə
- texnoloji prosesin təşkilik şəraitinin yaradılması

276. Anbarın divarlarına verilən tələblər.

- tikinti və əmək şərtlərinin dəyərinin azaldılması
- yüklərin anbarın içində hazırlanmasında istismar məsrəflərinin azaldılması
- möhkəmlik uzunömürlülük, odadavamlılıq
- qənaətli odadavamlılıq və hidroskopikliyi
- √ lazım olan temperatur rejiminin və rütubətliliyi saxlama qabiliyyəti, odadavamlılığı, minimum kütlə, möhkəmlik

277. Anbarda yükləmə-boşaltma qurğularına verilən tələblər:

- eni 3 metrdən 7 metrədək, hündürlük 1,5 m
- eni 3,5 metrdən 7 metrədək, hündürlük 1,5m
- eni 3,5 metrdən 6,5 metrədək, hündürlük 1,5 m
- ✓ eni 2.5 metrdən 6 metrə qədər, hündürlük nəqliyyat vasitələrinin növündən asılıdır
- eni 2 metrdən 6 metrə qədər, hündürlük 1,5m

278. Anbar təsərrüfatına verilən müasir tələblər

- Texnoloji prosesin tam avtomatlaşdırılması ilə dar ixtisaslaşdırılmışlar
- Kompleks mexanikləşdirmənin vəsaitlərinin ümummal və xüsusi anbarlar
- Fəaliyyət göstərən anbarların rekonstruksiyası və modernləşdirilməsi
- Qismən avtomatlaşdırma ilə ixtisaslaşdırılmış anbarlar
- ✓ Mütərəqqi texnoloji avadanlıqla təchiz edilmiş təzə müasir anbarların tikintisi

279. Anbar sahələrinin planlaşdırılmasında irəli sürülən tələblər

- ayrı-ayrı anbar binaları arasında lazım olan məsafənin müəyyən edilməsi
- texniki təhlükəsizliyin və yanğın təhlükəsizliyi qaydalarına cavab verməsi
- nəqliyyatların sərbəst yolaşdırıcı və çıxışı
- ✓ kifayət qədər çıxışların, girişlərin və yolların olması
- planirovka qərarlarının müəyyən edilmiş normalara cavab verilməsi

280. Ticarət sahəsində bazar proseslərinin mikroiqtsadi səviyyədə effektivlik göstəricisinə nə aid deyil

- istehlak bazarında pərakəndə ticarət şəbəkəsinin təhlili
- pərakəndə istehlak bazarının ticarət şəbəkəsinin hərəkətinin balans metodu ilə hesablanması
- pərakəndə istehlak bazarının subyektlərinə olan tələbatın proqnozlaşdırılmasını
- ✓ mallar və xidmətlərin istehlak bazarında ayrı-ayrı bazar prosesləri göstəricilərinin hesablanması
- pərakəndə istehlak bazarının bazar infrastrukturunun göstəricilərinin qiymətləndirilməsi

281. Ticarət sahəsində bazar proseslərinin mikroiqtsadi səviyyədə effektivlik göstəricisinə nə aid deyil?

- pərakəndə istehlak bazarının subyektlərinə olan tələbatın proqnozlaşdırılmasını
- pərakəndə istehlak bazarının ticarət şəbəkəsinin hərəkətinin balans metodu ilə hesablanması
- pərakəndə istehlak bazarının bazar infrastrukturunun göstəricilərinin qiymətləndirilməsi
- istehlak bazarında pərakəndə ticarət şəbəkəsinin təhlili
- ✓ mallar və xidmətlərin istehlak bazarının sosial-iqtisadi potensialı resurslarının effektivliyinin hesablanması

282. Ticarət sahəsində bazar proseslərinin mikroiqtsadi səviyyədə effektivlik göstəricisinə nə aid deyil

- istehlak bazarında pərakəndə ticarət şəbəkəsinin təhlili
- pərakəndə istehlak bazarının ticarət şəbəkəsinin hərəkətinin balans metodu ilə hesablanması
- pərakəndə istehlak bazarının subyektlərinə olan tələbatın proqnozlaşdırılmasını
- ✓ mallar və xidmətlərin istehlak bazarında bazar proseslərinin effektivliyinin ümumiləşdirilmiş göstəricisinin hesablanması
- pərakəndə istehlak bazarının bazar infrastrukturunun göstəricilərinin qiymətləndirilməsi

283. Malların səviyyələri» anlayışı nəyi əks etdirir?

- ✓ malın xarakteristikasının nəzərdən keçirildiyi mövqeləri
- düzgün cavab yoxdur
- malın qablaşdırılmasının bir neçə növünün mövcudluğunu
- malın sortunu, onun keyfiyyətini
- bütün cavablar düzdür

284. Yeni məhsulun yaradılmasında birinci mərhələ nədən ibarətdir

- malın düzəldilməsi ilə

- bütün cavablar düzdür
- düzgün cavab yoxdur
- ✓ ideyanın yaradılması ilə
- idarəetmə analizi

285. Mal siyasətinin vəzifələri nədən ibarətdir

- bütün cavablar düzdür
- düzgün cavab yoxdur
- daha çox mal istehsal etməklə
- mal almaq istəyində olan istehlakçıların axtarışı ilə
- ✓ malların həyat dövrünün idarəedilməsi və onların rəqabətqabiliyyətliliyi ilə

286. Gündəlik tələb malları nə ilə xarakterizə olunurlar

- xüsusi mağazalar şəbəkəsi vasitəsilə malların yayılması ilə
- ✓ satıcıların əlavə məsləhət vermələrinə ehtiyac olmaması ilə
- bütün cavablar düzdür
- düzgün cavab yoxdur
- böyük pul məbləğində mal alınması ilə

287. İstehlak təyinatlı mallar bazarı nədən ibarətdir

- sonradan satış üçün malları alan şirkətlərdən
- ✓ şəxsi istehlak üçün mallar alan alıcılardan
- istehlak təyinatlı malları istehsalçı firmalarından
- bütün cavablar düzdür
- şəxsi istifadə üçün mallar alan insanlardan

288. Səqmentlərin qiymətləndirilməsi meyarları nə üçün lazımdır

- bazarın tutumunun müəyyən olunması üçün
- ✓ məqsədli bazarın əsaslandırılması üçün
- bütün cavablar düzdür
- düzgün cavab yoxdur
- səqment üçün təklifin formalaşdırılması üçün

289. Malın mövqeləşdirilməsi nədir

- müəssisənin mala qarşı olan bütün kompleks bazar siyasətinin təhlili
- ✓ malın əsas istehlak xassələrinin müəyyən olunması və onların bazarda yerlərinin dəqiqləşdirilməsi üçün rəqib mallarla müqayisə olunması
- bütün cavablar düzdür
- düzgün cavab yoxdur
- malın potensial istehlakçıların müəyyən olunması

290. Alıcı bazarı kimi bazarda hansı vəziyyət başa düşülür?

- istehlakçıların çoxlu sayda olması
- ✓ təklifin tələbdən çox olması
- bütün cavablar düzdür
- düzgün cavab yoxdur
- tələbin təklifdən çox olması

291. Mahiyyət etibarilə ticarətə hansı nöqtəyi-nəzərdən baxılmalıdır?

- yerli və xarici ticarətin məcmusu kimi
- ✓ pullu mal mübadiləsi və iqtisadiyyatın bir forması kimi
- fiziki şəxslərin özləri arasında iqtisadi münasibətlər yaradan fəaliyyət sahəsi kimi
- mal mübadiləsinin ən yüksək, məqsədyönlü forması kimi

- pullu mal mübadiləsinin milli iqtisadiyyatda tətbiqi kimi

292. Marketinqdə qiymətin səviyyəsinə təsir edən əsas amillər hansılardır

- istehlakçı və rəqiblər
- ✓ bütün cavablar düzdür
- düzgün cavab yoxdur
- bölgü kanalının istehlakçıları
- bütün cavablar düzdür
- istehlak xərcləri və istehlak səviyyəsi

293. Tələbin qiymət elastikliyi əmsalı necə müəyyən edilir

- gəlirlərin xərclərə nisbəti kimi
- ✓ tələbin dəyişiklik faizinin onun qiymət dəyişikliyi faizinə nisbəti kimi
- düzgün cavab yoxdur
- bütün cavablar düzdür
- mənfəətlə xərcin fərqi kimi

294. Tələbin qiymət elastikliyi nə deməkdir

- qiymətin qalxıb enməsi
- ✓ bazar tələbinin qiymətdəki dəyişikliyə təsir dərəcəsidir
- düzgün cavab yoxdur
- bütün cavablar düzdür
- tələbin qiymət elastikliyinə əmsalıdır

295. Mal tədavülü nədir?

- təkrar istehsal prosesində vahid bir faza tədavül fazasıdır
- ✓ alqı-satqı üçün nəzərdə tutulan hər cür əmək məhsullarının pullu mübadilələrinin məcmusudur
- məcmu milli məhsulun təkrar istehsalıdır
- alqı-satqı üçün nəzərdə tutulan hər cür əmək məhsullarının barter mübadiləsidir
- istehlak reallaşdıqdan sonra ictimai istehsalın fasiləsizliyinin təmin olunmasıdır

296. Boston Consulting Group konsaltinq şirkətinin matrisası nəyi və hansı növü əks etdirir

- işgüzarlıq fəallığının təhlilini və ticarət sferasının həyat dövrüliyi matrisa növünü
- ✓ işgüzarlıq fəallığının təhlilini və «artım/pay (xüsusi çəki)» matrisa növünü
- matketinqin idarə edilməsinin qiymətləndirilməsini və ticarət sferasının həyat dövrüliyi matrisa növünü
- işgüzarlıq fəallığının təhlilini və «sahənin cəzbediciliyi/bazarda mövqe» matrisa növünü
- matketinqin idarə edilməsinin qiymətləndirilməsini və «sahənin cəzbediciliyi/bazarda mövqe» matrisa növünü

297. Yerinə yetirilən anbar əməliyyatlarına verilən səmərəli texnoloji tələblər nədən ibarətdir?

- anbar sahəsinin ölçüsündən asılı olaraq mal ehtiyatlarının norma-tivlərinin qiymətləndirilməsi
- ✓ anbar binalarının parametr və konfigurasiyalarının uyğun gəlməsi
- rampaların və alaqaçı yollarının səmərəli yerləşdirməyə imkan verən anbar binasının düzbucaqlı forması
- topdansatış – anbar mal dövriyyəsinin və mal ehtiyatlarının norma-tivlərinə riayət edilməsi
- mal axınları ilə uyğunluqda ayrı-ayrı əməliyyatların yerinə yetirilməsi üçün binaların ayrılması

298. Saxlama rejimlərini nəzərə almaqla anbarların təsnifatı.

- dar ixtisaslaşdırılmış
- ✓ ümumi və xüsusi mal anbarları
- universal
- ixtisaslaşdırılmış
- qarışıq

299. Malların hansı xüsusiyyətlərinə görə anbarlarda onların saxlanması üçün zəruri şərait yaradılır

- mal-sahə ixtisaslaşmasına görə
- √ malların fiziki-kimyəvi xassələrinə və istehlak xüsusiyyətlərinə görə
- malların saxlanma vaxtının sürəkliyinə görə
- malların ölçülərinə və mövsümiyyətinə görə
- malların saxlanması müddətlərinə görə

300. Malların fiziki-kimyəvi xassələrini nəzərə almaqla anbarlarda saxlanması nə üçün lazımdır?

- mal ehtiyatlarının toplanması üçün
- √ malların keyfiyyətinin qorunmasını təmin etmək üçün
- malların ticarət çeşidinin komplektləşdirilməsi
- sonradan satışını təmin etmək üçün
- tədavül xərclərinin azaldılması üçün

301. Dəniz yol stansiyalarında, su körpülərində yerləşən anbarın növü

- vaxtından əvvəl daşımının
- √ tranzit-yükboşaltma
- ixtisaslaşdırılmış
- ixtisaslaşdırılmış
- tədarük

302. Çeşidləyici və bölüşdürücü anbarların təyinatı nədən ibarətdir

- tez xarab olan malların geniş çeşidinin mərkəzləşdirilməsi üçün nəzərdə tutulmuşlar
- sənaye mallarının geniş çeşidlərinin mərkəzləşdirilməsi üçün nəzərdə tutulmuşdur
- malların qısa müddətli saxlanması üçün nəzərdə tutulmuşlar
- xüsusi rejimdə saxlanmasına ehtiyacı olan malların saxlanması üçün nəzərdə tutulmuşlar
- √ malların cari ehtiyatlarının toplanması üçün nəzərdə tutulmuşlar

303. Aşağıdakılardan hansılar anbarın quruluşuna görə təsnifata aiddir

- √ açıq, yarıörtülü və örtülü anbarlar
- lent özülləri üstündə talvarlar və meydançalar
- malların fiziki-kimyəvi xassələrinin hesaba alan anbarlar
- anbar binalarının mərtəbəliliyini və hündürlüyünü əks etdirən göstəricilər
- torpaq meydançaları (xırman da demək olar), dirəklərin üstündə meydança

304. Anbarın tikilməsində rampalar nə üçün tətbiq edilir?

- yüklərin ancaq daxilində yerlərinin dəyişdirilməsi üçün
- malların yerləşdirilməsinin rahatlığı üçün
- anbarın işini xarakterizə edən göstəricidir
- √ yükləmə-boşaltma işlərinin rahat aparılması üçün
- anbar binalarının aparıcı elementləridir

305. Anbarın quruluşuna texnoloji tələblər nədən ibarətdir

- iri ixtisaslaşdırılmış anbarların tikintisi
- mal dövriyyəsinin və mal ehtiyatlarının həcminə və strukturuna uyğun gəlməsi
- yeni texnoloji avadanlıqlarla təmin edilməsi
- sökülüb-yığılan dəmir-beton elementlərin tətbiq edilməsi
- √ anbar sahəsinin və tutumunun həyata keçirilən əməliyyatların həcminə uyğun gəlməsi

306. Anbardaxili texnoloji proseslərin yerinə yetirilməsi üçün binaların ölçüləri nəyə cavab verilməlidir

- Mal ehtiyatlarının həcmələrinə
- dəmir-beton bloklar
- Texnoloji prosesin mexanikləşdirilməsi dərəcəsinə

- √ Mal axınlarının həcmərinə
  - Mal dövriyyəsinin həcminə və strukturuna
- 307.** Anbar binalarında döşmələrin nə ilə örtülür
- ağac və piltə (daşdan, mərmərdən hazırlanmış dördbucaqlı tikinti materialı)
  - √ asfalt və beton
  - gips-beton qarışığı
  - kərpiclər
  - dəmir-beton bloklar
- 308.** Əgər müəssisə bütün bazarda fəal iştirak etmək haqqında qərar qəbul edirsə və hər biq segment üçün müxtəlif məhsullar və/və ya marketing proqramları işləyib hazırlamırsa, o zaman bu qərar necə xarakterizə oluna bilər?
- düzgün cavab yoxdur
  - fərqliləşdirilmiş marketing
  - √ qeyri-fərqli marketing
  - təmərküzləşmiş marketing
  - aqreqasiya olunmuş marketing
- 309.** Əgər müəssisə bazanın bir segmentində fəal iştirak etmək haqqında qərar qəbul edirsə, o zaman bu qərar necə xarakterizə oluna bilər?
- aqreqasiya olunmuş marketing
  - √ təmərküzləşmiş marketing
  - qeyri-fərqli marketing
  - düzgün cavab yoxdur
  - fərqliləşdirilmiş marketing
- 310.** Əgər müəssisə bazanın iki segmentində (və ya daha çox) fəal iştirak etmək haqqında qərar qəbul edirsə və hər biq segment üçün müxtəlif məhsullar və/və ya marketing proqramları işləyib hazırlayırsa, o zaman bu qərar necə xarakterizə oluna bilər?
- aqreqasiya olunmuş marketing
  - √ fərqliləşdirilmiş marketing
  - qeyri-fərqli marketing
  - düzgün cavab yoxdur
  - təmərküzləşmiş marketing
- 311.** Fərdi kompüterlərin satıcısı kompüterləri ancaq biznesdə tətbiq olunmaq üçün satır. O, bu kompüterlərin son istehlakçılara (fərdi istehlakçılara) satılması barəsində qərar qəbul etmişdir. Bu strategiyayı necə adlandırmaq olar?
- bazara daxilolma
  - √ bazanın inkişafı
  - məhsulun inkişafı
  - düzgün cavab yoxdur
  - diversifikasiya
- 312.** Bazarın segmentləşdirilməsi nədir
- rəqiblərin həmcins qruplara bölünməsi
  - √ istehlakçıların həmcins qruplara bölünməsi
  - bütün cavablar düzdür
  - düzgün cavab yoxdur
  - malın həmcins qruplara bölünməsi
- 313.** İstehlak mallarının bölgüsünün son mərhələsi hansıdır
- topdan ticarət
  - √ pərakəndə ticarət
  - bütün cavablar düzdür
  - xırda topdan ticarət

- düzgün cavab yoxdur

314. Aşağıdakılardan hansılar geniş istehlak mallarına aiddir?

- istehsal istehlakı üçün alınan mallar
- ✓ şəxsi istifadə üçün son istehlakçıların aldığı mallar
- düzgün cavab yoxdur
- bütün cavablar düzdür
- təkrar məhsul istehsalı üçün alınan mallar

315. İstehlak bazarının təşkilati formasının inkişafının əsasını nə təşkil edir

- bazarın idarəetmə subyektləri və obyektləri
- ✓ idarəetmə qərarlarının qəbulu üçün məlumat bankını formalaşdıran resurs potensialı, pul kapitalı və elmi-informasiya resursları
- bütün cavablar düzdür
- düzgün cavablar yoxdur
- analitik, satış, istehsal, idarəetmə və nəzarət funksiyaları

316. Bazar seqmentinin seçilməsi müxtəlif meyarlara əsaslanıla bilər. Aşağıdakı hansı müddəə düzdür

- seqmentlər arasında əhəmiyyətli dərəcədə fərq olmalıdır
- ✓ bazar seqmenti nə qədər çoxdursa, o, şirkət üçün daha çox maraq doğurur
- düzgün cavab yoxdur
- şirkət seqment üçün potensial satış həcmi hesablaşma imkanına malik olmalıdır
- seqmentlərə sərbəst surətdə çıxma imkanı olmalıdır

317. Tələb nə vaxt elastik hesab olunur?

- qiymətin əhəmiyyətli dərəcədə azalması zamanı tələb əhəmiyyətsiz dərəcədə artır
- ✓ qiymətin əhəmiyyətsiz dərəcədə azalması zamanı tələb əhəmiyyətli dərəcədə artır
- tələb qiymətdən asılı olmayaraq dəyişir
- bütün cavablar düzdür
- qiymət dəqişəndə tələb dəyişmir

318. Malın keyfiyyəti nədir?

- malın öz funksional təyinatını yerinə yetirmək qabiliyyətidir
- ✓ istehlakçılar tərəfindən mütləq nəzərdə tutulan malın zəruri funksional xarakteristikalarının toplusudur
- bütün cavablar düzdür
- düzgün cavab yoxdur
- malda gözəçarpan qüsurların olmamasıdır

319. Yeni məhsulun yaradılması zamanı birinci mərhələ hansıdır?

- idarəetmə analizi
- ✓ ideyanın yaradılması
- bütün cavablar düzdür
- düzgün cavab yoxdur
- malın quraşdırılması

320. Ticarət nişanı nə üçün nəzərdə tutulmuşdur?

- mala, ona çatmayan keyfiyyətin əvəzini vermək
- ✓ malı bazarda ona bənzər mallar arasında fərqləndirmək
- bütün cavablar düzdür
- düzgün cavab yoxdur
- mala olan yüksək qiyməti istehlakçı qarşısında əsaslandırmaq

321. Yüklərin qablaşdırılması üçün anbar avadanlıqlarının növləri hansılardır?

- ✓ poddonlar, diyircəkli konveyerlər, yüklərin yerdəyişməsi üçün konveyerlər, qablaşdırıcı maşınlar
- arabalar, qaldırıcı platformalar və kran-stabillər
- elektrik yükləyicilər və avtoyükləyicilər
- yük zərflərinin formalaşdırıcı mexaniklər
- şaquli və üfiqi istiqamətli yük və rəfli kranlar

322. Soyuducular və toplayıcı anbarlar

- bütün anbar prosesləri tam avtomatlaşdırılmış
- kompleks-mexanikləşdirilmiş anbarlar
- kiçik mexanik vasitələrinin tətbiqi ilə toplama anbarlar
- ✓ kompleks-mexanikləşdirilmiş, avtomatlaşdırılmış və xırda vasitələrlə mexanikləşdirilmiş
- ayrı-ayrı anbar prosesləri qismən mexanikləşdirilmiş

323. Anbarlarda istifadə olunan nəqliyyat (daşıyıcı) maşınlar və qurğular hansılardır?

- körpülü və rəfli kranlar-stabillər
- yüklərin şaquli və üfiqi yerdəyişməsinin mexanikləri
- elektrik yükləyiciləri və avtoyükləyicilər
- ✓ konveyerlər, qravitasiya qurğuları, yüklənmiş arabalar
- şaquli aşağı buraxmalar, qravitasiya konveyerlər

324. Anbarda mal axınının səmərəli təşkili nəyi təmin edir?

- anbar personalının ritmik işini mexanikləşdirir
- işçilərin əmək və istirahət rejimini
- malyeridilişinin yollarını maksimum düzəldir
- nəqliyyat vasitələrdən səmərəli istifadə edilir
- ✓ yüklərin yerdəyişməsilə əlaqəli ayrı-ayrı əməliyyatların və xərclərin yerinə yetirilməsi müddətini azaldır

325. Bazarın həcmi necə müəyyən olunur?

- $v + e - i$ + ehtiyatların həcmələri arasında fərq (ehtiyatlar artıb)
- $v + e - i$ — ehtiyatların həcmələri arasında fərq (ehtiyatlar artıb)
- $v - e + i$
- ✓ $v - e + i$ — ehtiyatların həcmələri arasında fərq (ehtiyatlar artıb)
- milli istehsalın həcmi (v)+ixtəcat (e)+ idxalat (i)

326. Ticarət nişanı nə üçün nəzərdə tutulub?

- bütün cavablar düzdür
- düzgün cavab yoxdur
- malın çatışmayan keyfiyyətini əvəz etmək üçün
- mala olan yüksək qiyməti istehlakçı qarşısında əsaslandırmaq üçün
- ✓ malı bazarda ona bənzər mallar arasında diferensiasiya etmək üçün

327. Ekspert qiymətləndirilməsi metodları hansıdır?

- birdəfəlik seçmə üzrə sorğu
- düzgün cavab yoxdur
- bütün cavablar düzdür
- ✓ fokus-qruplar, Delfi, beyin hücumu
- bazarın modelləşdirilməsi

328. Detektor» adlandırılan suallar nəyin yoxlanılmasında istifadə olunurlar

- respondentin tədqiqatın predmeti üzrə bilik səviyyəsinin
- düzgün cavab yoxdur
- bütün cavablar düzdür
- ✓ respondentin dediklərinin səmimiyyətinin

- anketin düzgün tərtib olunmasının
- 329.** Panel sorğusunun digər sorğu növlərindən fərqi nədir
- dəqiq müəyyən olunmuş vaxtda eyni mövzuda eyni işləmələrdə həyata keçirilir
  - düzgün cavab yoxdur
  - istənilən vaxtda yeni mövzu üzrə eyni işləmələrdə həyata keçirilir
  - eyni mövzu üzrə müxtəlif işlənilmələrdə həyata keçirilir
  - ✓ müxtəlif mövzular üzrə eyni cür işləmələrdə həyata keçirilir
- 330.** Konkret bazarın potensialını qiymətləndirmək üçün aşağıdakı hansı demoqrafik göstəriciləri bilmək lazımdır
- ✓ regionun əhalisinin sayını
  - əhalinin artım meyllərini
  - istehlakçıların gəlirlərinin strukturunu
  - əhalinin savadlılıq səviyyəsini
  - ailənin həyat dövrüliyi mərhələsini
- 331.** Marketing informasiya sisteminin fəaliyyət göstərməsi üçün təşkil oluna bilən əsas proseslər nədən ibarətdir
- müəssisənin idarə edilməsi üzrə qərarların qəbul olunması
  - düzgün cavab yoxdur
  - bütün cavablar düzdür
  - ✓ informasiyanın toplanması, işlənməsi, təhlili, ötürülməsi və saxlanması
  - marketingin idarə edilməsi üzrə qərarların qəbul olunması
- 332.** Marketing informasiya sisteminin fəaliyyətinin məqsədi nədən ibarətdir
- marketing planının yaradılması
  - düzgün cavab yoxdur
  - müəssisənin idarəedilməsinin marketing konsepsiyasının reallaşdırılmasını
  - ✓ bütün cavablar düzdür
  - idarəetmə qərarlarının qəbul olunması üçün informasiyanın verilməsini
- 333.** Obyekt haqqında dayanıqlı istiqamətdə hərəkət edən məlumatların toplusu nəyi ifadə edir?
- məlumat bazasını
  - düzgün cavab yoxdur
  - bütün cavablar düzdür
  - ✓ informasiya axını
  - marketing informasiya sistemini
- 334.** Məqsədin mahiyyətindən asılı olaraq tədqiqatlar ola bilər
- kabinet və ya səyyar
  - düzgün cavab yoxdur
  - bütün cavablar düzdür
  - ✓ perspektiv və yaxud cari
  - axtarış, təsviredici və yaxud eksperimental
- 335.** Hansı bazar situasiyasında satıcı rəqabətinin yeri böyükdür
- düzgün cavab yoxdur
  - bütün cavablar düzdür
  - satıcı bazarı
  - müvazinətli bazar
  - ✓ alıcı bazarı
- 336.** Məhsulun satış forması kimi lizinq necə başa düşülür?

- malların istehsalçılardan istehlakçıya birbaşa satışı
- düzgün cavab yoxdur
- ✓ maşın və avadanlıqların satışı və sazişlərin maliyyələşmə vasitəsi
- dəyəri tam ödənilən satış forması
- bütün cavablar düzdür

337. Proteksionizm (himayədarlıq) nədir?

- ədalətsiz bazar qüvvələrinin təsirini zəiflətmə siyasətidir
- sərbəst ticarət siyasətindən fərqli bir siyasətdir
- himayəçilik iqtisadi inkişafın müəyyən bir səviyyəsində meydana gəlir
- himayəçilik iqtisadi inkişafın müəyyən bir səviyyəsində meydana gəlir
- ✓ yerli iqtisadiyyatı xarici təsirlərdən, rəqabətdən qorumaq siyasətidir

338. Risk nədir

- işçilərin sayının artması, əmək məhsuldarlığının aşağı düşməsi ehtimalıdır
- mənfəətin əldə olunmaması ehtimalıdır
- xərclərin artması ehtimalıdır
- mal dövriyyəsi həcmnin azalması ehtimalıdır
- ✓ risk – proqnozlaşdırılan hadisənin baş verməyəcəyi ehtimalıdır

339. Kommersiya söylərinin intensivləşdirilməsi nə deməkdir?

- servis xidmətlərinin azaldılması
- ✓ müştərinin psixoloji tərəfdən işlənilməsində cəmləşmə
- mənfəətin əldə edilməsində cəmləşmə
- tələbin bölüşdürülməsində enib-qalxma üsullarının axtarılıb tapılması
- istehlakçının ehtiyaclarının ödənilməsində cəmləşmə

340. müəssisənin mənfəət əldə etməyə başladığı qiymət

- istehsalçının zərərsiz işlədiyi istehsal həcmi
- düzgün cavab yoxdur
- bütün cavablar düzdür
- ✓ müəssisənin mənfəət əldə etməyə başladığı qiymət
- məhsul istehsalı üçün lazım olan məsrəflərin səviyyəsi

341. Malın keyfiyyəti nə deməkdir?

- malın öz funksional təyinatının yerinə yetirməsi qabiliyyətinin olması
- malın nəzərəcarpacaq qüsurlarının olmaması
- düzgün cavab yoxdur
- bütün cavablar düzdür
- ✓ istehlakçılar üçün vacib olan malın lazımı funksional xarakteristikalarının toplusu

342. Malın keyfiyyətinin artırılması hesabına onun modifikasiya olunması nə zaman məqsədəuyğun ola bilər

- malın keyfiyyətini artıran texnologiyanın mövcudluğu zamanı
- düzgün cavab yoxdur
- marketing tədqiqatlarının nəticələrinin olması zamanı
- ✓ istehlakçı tərəfindən müsbət qiymətləndirilən keyfiyyət parametrlərinin yaxşılaşdırılması zamanı
- ETTKİ aparılması üçün resursların olduğu zaman

343. Variasiya olunma hesabına malın çeşidinin dəyişilməsi nəyi ifadə edir?

- komplitar (əlaqəli) malın yaradılması
- düzgün cavab yoxdur
- bütün cavablar düzdür
- ✓ malın köhnə ölçüləri ilə yanaşı yeniləndirilmiş parametrlərə malik olan yeni məhsulun yaradılması

- malın köhnə variantı əvəzinə yeni məhsulun yaradılması

344. Açıq suallar hansı hallarda istifadə olunurlar

- respondentlərin müxtəlif cür qruplaşdırılması tələb olunan zaman
- bütün cavablar düzdür
- düzgün cavab yoxdur
- √ auditoriyanın qoyulmuş problemlərə qarşı dəqiq mövqeyinin olmadığı zaman
- respondent tərəfindən hər hansı bir hadisə haqqında qiymətləndirmə əldə edilən zaman

345. İstehsalat təyinatlı mallar istehsal edənlər tərəfindən və istehlak malları bazarının potensialının qiymətləndirilməsi üçün istifadə olunan metod necə adlanır

- √ bazarın modelləşdirilməsi
- qabaqlayıcı indikatorlar
- satış amilləri indeksinin hesablanması
- zəncirvari əvəz etmə
- orta göstəricinin müəyyən olunması

346. Alış haqqında qərar verərkən istehlakçı aşağıdakı qaydada müəyyən mərhələləri keçir: anlama -- istək -- üstünlük vermə. Bu model necə adlanır?

- dissonansın azalması nəzəriyyəsi
- gözləmələrin qiymətləndirilməsi modeli
- AIDA modeli
- √ zəif cəlb olunma nəzəriyyəsi
- klassik iyerarxik model

347. Marketing informasiya sisteminin fəaliyyət göstərməsinin məhsulu nədən ibarətdir?

- ilkin və təkrar informasiyanın mənbələri
- metodlar və modellər bankı
- düzgün cavab yoxdur
- bütün cavablar düzdür
- √ müəssisənin marketing mühitinin vəziyyəti haqqında məlumatlar bazası və marketing tədqiqatlarının hesabatları

348. Müxtəlif növ məlumat kitablarının və statistik ədəbiyyatın öyrənilməsi bazarın tədqiq olunmasının hansı növünə aiddir

- səyyar tədqiqatlara
- düzgün cavab yoxdur
- bütün cavablar düzdür
- √ kabinet tədqiqatlarına
- tədqiqatlara aid deyildir

349. Hansı səbəblər firmanı malların qiymətini yüksəlməyə məcbur edə bilər?

- sabit mənfəət əldə etmək
- bütün cavablar düzdür
- daimi alıcısı olmaq
- √ inflyasiya
- istehsal edilən məhsulun miqdarının artması

350. Sənaye təyinatlı malların bazarı üçün xarakterik deyil

- iri həcmdə alış-veriş
- bütün cavablar düzdür
- coğrafi təmərküzləşmə
- √ şəxsi istehlak üçün mal alış
- alıcı-peşəkarlar

351. Malların qiymətini aşağı salmağa firmanı lıansı səbəblər məcbur edə bilər?

- bazarda mümkün vəziyyətə nail olmaq
- tam olmayan istehsal gücü
- qiymət rəqabətinin təsiri altında bazarın payının aşağı düşməsi
- ✓ bütün cavablar düzdür
- düzgün cavab yoxdur

352. Satış siyasəti hansı qarşılıqlı hissədən (mərhələdən) ibarətdir?

- malların yeridilişi və son istehlakçıya satışın hazırlıq mərhələsindən
- ✓ bütün cavablar düzdür
- xüsusi satış fəaliyyətinin təşkili mərhələsindən
- düzgün cavab yoxdur
- malların istehsaldan istehsaladək fiziki yerdəyişmə sisteminin təşkilinin konkret fəaliyyət mərhələsindən

353. Marketing sistemində qiymətin artımına təsir edən əsas amillər hansılardır

- topdan və pərakəndə qiymət
- ✓ tələbin təklifi üstələnməsi, əmək haqqı, əsas kapital və s
- düzgün cavab yoxdur
- bütün cavablar düzdür
- gəlirlərin sabit səviyyəsi

354. Marketingdə qiymətin hesablanması hansı metodları mövcuddur

- «orta xərcə mənfəətin məcmusu» metodu
- ✓ bütün cavablar düzdür
- cari qiymətin səviyyəsinə əsaslanan metod və s
- düzgün cavab yoxdur
- malın dəyərliliyinin hiss olunmasına əsaslanan metod

355. Təklifin qiymət elastikliyi əmsalı necə müəyyənləşdirilir?

- tələb kəmiyyətinin təklif kəmiyyətinə nisbəti ilə
- ✓ təklif kəmiyyətinin dəyişmə faizinin qiymətin dəyişilmə faizinə olan nisəti ilə
- təklif kəmiyyətinin dəyişmə faizinin tələb kəmiyyətinin dəyişmə faizi ilə cəmi kimi
- bütün cavablar doğrudur
- təklif kəmiyyətinin qiymət kəmiyyətinin dəyişmə faizi ilə hasili kimi

356. Qəbul zonasına malın çatdırılmasından sonra hansı texnoloji əməliyyatlar həyata keçirilir

- malların poddonlara və arabalara yığılması
- ✓ kəmiyyətinə və keyfiyyətinə görə malların qəbulu
- yükləmə zonasında malların yerinin dəyişdirilməsi
- saxlanma yerində malların yerinin dəyişdirilməsi
- mala görə saxlamanın daimi yerlərinin təyin edilməsi

357. Qaldırıcı-nəqliyyat avadanlığı hansı əlamətlər üzrə təsnifatlaşdırılır

- mexanikləri nəql edən yükqaldıran maşınlar və mexaniklər
- ✓ funksional təyinat, hərəkətin dövrülülüyü prinsipi, yükün növü, mexanikləşdirilmənin dərəcəsi
- konveyerlər, cəzbedici qurğular, körpülü kranlar
- transportyorlar, lentli plastik və diyircəkli konveyerlər
- elektrik naqili və əlilə yükləmə-boşaltma qurğuları

358. Qaldırıcı nəqliyyat avadanlıqlarını funksional əlamətinə görə təsniflədin.

- daşıyan maşınlar, mexanizmlər və qurğular
- ✓ hərəkətin dövrülülük prinsipi, yükün növü, götürmə növləri, əməyin mexanikləşdirilməsinin dərəcəsi

- konveyer və transportyorlar
- yükqaldıran maşın və mexanizmlər
- yerdəyişmənin şaquli və üfqi mexanizmləri

359. Anbarın yük qaldıran maşın və mexanizmlərini göstər

- konveyerlər, yüklə doldurulmuş arabalar
- ✓ elektrik tallar (elektrokar), yük liftləri, kranlar
- körpülü və avtomobil kranlar
- rəfli və körpülü kran
- fasiləsiz yeridilişin nəqlədiçi maşınları

360. Anbardaxili arakəsmələrin minimuma endirilməsi zərurəti nə üçün lazımdır?

- mal axınlarının anbarın daxilində kəşiməsindən qaçmaq üçün
- ✓ texnoloji prosesin axınını təşkil etmək üçün şəraitin yaradılmasına
- anbarın yenidən planlaşdırılmasının həyata keçirilməsi üçün
- yangın təhlükəsizliyinin tələblərinə cavab vermək
- yükləmə-boşaltma rampaların səmərəli yerləşdirmək

361. Anbardaxili arakəsmələrin minimuma endirilməsi zərurəti nə üçün lazımdır?

- mal axınlarının anbarın daxilində kəşiməsindən qaçmaq üçün
- ✓ texnoloji prosesin axınını təşkil etmək üçün şəraitin yaradılmasına
- anbarın yenidən planlaşdırılmasının həyata keçirilməsi üçün
- yangın təhlükəsizliyinin tələblərinə cavab vermək
- yükləmə-boşaltma rampaların səmərəli yerləşdirmək

362. Anbarda ticarət-texnoloji prosesin idarə edilməsi necə təşkil edilir

- malların kəmiyyət və keyfiyyətinin mühafizə edilməsinin təmin edilməsilə
- ✓ malların qəbulu, saxlanması və buraxılmasına görə əməliyyatların səmərəli yerinə yetirilməsinin təmin edilməsilə
- anbar sahələrinin istifadəsinin effektivliyinin təmin edilməsilə
- texnoloji prosesin axınlığı və fasiləsizliyinə şəraitlərin yaradılması
- malların yeriməsinin sürətləndirilməslə

363. Ağır və çox zəhmət tələb edən işlərin yerinə yetirilməsi üçün tətbiq edilən anbar avadanlıqlarının növləri hansılardır?

- dövrü və daimi hərəkətli
- ✓ qaldırıcı-yükləyici nəqliyyat avadanlığı
- konveyerlər və konteynerlər
- yükləyən və boşaldan mexanizmlər
- yük qaldıran maşın və mexanizmlər

364. Sualların mürəkkəbliyi auditoriya ilə əlaqənin hansı növündən istifadəyə maneçilik törədə bilər

- düzgün cavab yoxdur
- müsahibə
- ✓ telefon
- bütün cavablar düzdür
- poçt

365. X malından 3000 vahid istehsal olunub. İdxal 500 vahiddir. İxrac 200 vahiddir. Ticarət təşkilatlarının anbarlarında ilin əvvəlinə qalıq 50 vahiddir. Ticarət təşkilatlarının anbarlarında ilin sonuna qalıq 150 vahiddir. Bazarın illik tutumu nə qədərdir

- 3000.0
- ✓ 3200.0
- 3100.0
- 3500.0
- 3900.0

366. Az məsrəflərlə tez informasiya əldə olunması ilə xarakterizə olunan auditoriya ilə əlaqə üsulu nədir

- poçt
- √ telefon
- bütün cavablar düzdür
- düzgün cavab yoxdur
- internet

367. Anketin açıq sualları özündə nəyi ifadə etmir

- təklifin qutarmasını
- √ semantik fərqləndirməni
- bütün cavablar düzdür
- düzgün cavab yoxdur
- sözlə bağlı assosiasiyanı

368. Tədqiqatların keçirilməsinin sabit şəraitini təmin edən zaman hansı müşahidə formasından istifadə etmək lazımdır

- səyyar
- √ laboratoriya
- bütün cavablar düzdür
- düzgün cavab yoxdur
- tədqiqatın birbaşa iştirakı ilə

369. Adamların mağazada özlərini necə aparmaları üzrə tədqiqatlar hansı müşahidə formasını nəzərdə tutur

- laboratoriya
- √ səyyar
- bütün cavablar düzdür
- düzgün cavab yoxdur
- kabinet

370. Müəssisə alışı etmiş alıcıların faizlə qiymətləndirilməsini həyata keçirmək lazımdır. Bu zaman hansı tədqiqat metodundan istifadə etmək lazımdır

- sorğu
- √ müşahidə
- bütün cavablar düzdür
- düzgün cavab yoxdur
- eksperiment (təcrübə)

371. Modellər bankı nə üçün lazımdır

- idarəetmə qərarlarının qəbul olunmasına yardımçı kimi
- √ statistik hesablamaların yerinə yetirilməsinə
- bütün cavablar düzdür
- düzgün cavab yoxdur
- sadələşdirilmiş kommunikasiya kimi

372. Marketing informasiyasının təhlil olunması sistemi nədən ibarətdir

- məlumat bazasından
- √ metodlar və modellər bankından
- bütün cavablar düzdür
- düzgün cavab yoxdur
- marketing informasiya sistemindən

373. Marketing informasiyası işlənilmə mərhələsindən asılı olaraq ola bilər

- xarici
- √ ilkin
- bütün cavablar düzdür
- düzgün cavab yoxdur
- daxili

374. Gizli suallar özündə nəyi ifadə edir

- informasiya mənbəyini
- √ mümkün ola bilən cavab variantlarını
- ilkin informasiyanı
- bütün cavablar düzdür
- təkrar informasiyanı

375. Bazarın segmentləşdirilməsində hansı parametrləri əsas götürmək olmaz?

- cinsi
- √ düzgün cavab yoxdur
- gəlirlərin səviyyəsi
- bütün cavablar düzdür
- ailənin həyat dövrüliyi mərhələsini

376. Bazarın istehlak təyinatına görə tiplərinə nə aid deyildir?

- istehsal təyinatlı mallar bazarı
- √ ayrı-ayrı istehsal xidmətləri bazarı
- xidmətlər bazarı
- bütün cavablar düzdür
- istehlak təyinatlı mallar bazarı

377. Tədqiq olunan bazarda rəqabətin intensivliyi səviyyəsini hesablamaq üçün nədən istifadə olunur?

- təmərküzləşmə göstəricisindən
- x-kvadrat kriteriyasından
- √ Herfindal-Hirşman indeksindən
- korrelyasiya əmsalından
- pərakəndə ticarət indeksindən

378. Bazarın konyukturuna təsir edən dövrü amillər hansılardır?

- konkret dövr ərzində vaxtaşırı təsir göstərir
- konkret dövr ərzində təsadüfi, tez-tez, lakin dövrü olaraq təsir göstərir
- √ dövrü amillər konkret dövr ərzində daim təsir göstərir
- konkret dövr ərzində müntəzəm olaraq təsir göstərir
- dövrü amillər konkret dövr ərzində gündəlik təsir göstərir

379. İstehlak bazarının planlaşdırılması prinsipləri hansılardır

- səmərəlilik, komplekslilik, idarəetmə və nəzarət
- analitik, risklərin planlaşdırılması, müflisləşmə və rəqabət
- düzgün cavab yoxdur
- bütün cavablar düzdür
- √ məqsədli yönəlmə, informasiya təminatı, resurslar; planlaşdırmada həvəsləndirmə və ustalıq

380. Reklamın yayımının birbaşa kanalının qüsuru kimi nəyi göstərmək olar

- bütün cavablar düzdür
- düzgün cavab yoxdur
- müraciətin məxfiliyini
- auditoriyanın mühafizəkarlığını

✓ bir əlaqə hesabı ilə müraciətin dəyərinin yüksək olmasını

381. Reklam nə deməkdir

- kütləvi olmayan kommunikasiya
- düzgün cavab yoxdur
- bütün cavablar düzdür
- ✓ qeyri-fərdi kommunikasiya
- ikitərəfli kommunikasiya

382. Bazarın tutumu nəyin əsasında müəyyən olunur?

- satışların həvəsləndirilməsinin intensivliyi barəsində məlumatlar
- bazarın struktur xarakteristikaları
- ilkin, təkrar və əlavə satışların toplanılması
- ✓ tədqiqat paneli (lövhəsi) indeksi
- istehlakçıların qavrayışının tədqiqi

383. Hansı konsepsiya onu iddia edir ki, təşkilatın məqsədlərini tələbatların ödənilməsinin rəqiblərdə olduğundan daha səmərəli üsulla əldə etmək mümkündür?

- marketinq
- qarşılıqlı fəaliyyət-marketinq
- istehsalın təkmilləşdirilməsi
- malın təkmilləşdirilməsi
- ✓ kommersiya söylərinin intensivləşdirilməsi

384. Şirkət bir və ya bir neçə bazarların iri bir hissəsinin əldə olunmasına can atılması zamanı bazarın bu cür əhatə olunması strategiyası necə adlanır?

- fərqli
- fərqli olmayan
- şəbəkə
- kütləvi
- ✓ təmərküzləşmiş (toplanmış)

385. Müşahidə metodları hansılardır?

- ✓ pərakəndə ticarətin auditi
- real mağazanın bənzədilməsi üzrə laboratoriya eksperimenti
- zibil yığıqlarının yoxlanılması
- istehlakçıların qavrayışının tədqiqi
- müsahibə alınanla birbaşa əlaqənin olmadığı sorğu

386. Məqsədlərin xarakterindən asılı olaraq tədqiqatlar ola bilər

- kabinet və ya səyyar
- düzgün cavab yoxdur
- bütün cavablar düzdür
- ✓ axtarış, təsviredici və yaxud eksperimental
- perspektiv və yaxud cari

387. Planlaşdırmanın metodları hansılardır?

- texniki, riyazi, statistik, faktik
- balans, texniki-riyazi, iqtisadi-statistik, iqtisadi-riyazi, iqtisadi təhlil
- tədqiqat, balans, təbliğat, riyazi-iqtisadi
- tədqiqat, balans, təbliğat, riyazi-iqtisadi
- ✓ strateji, texniki-iqtisadi, iqtisadi-hesablamalar, taktiki

388. Müddətinə və səviyyəsinə görə planlaşdırmanın növləri hansılardır?

- strateji qısa müddətli, uzunmüddətli
- strateji və uzunmüddətli planlar
- orta müddətli və taktiki planlar
- ✓ strateji, taktiki və operativ
- strateji qısa müddətli, uzunmüddətli

389. Plan göstəriciləri hansılardır?

- natural göstəricilər, mal dövriyyəsi göstəriciləri
- dəyər göstəriciləri, tədavül xərcləri
- əmək planı, mal dövriyyəsi
- ✓ kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri və iqtisadi təsərrüfat göstəriciləri
- əmək planı, mal dövriyyəsi

390. Çeşidin genişləndirilməsinin doldurulma yolu nəyi nəzərdə tutur?

- malların dəyərinin və keyfiyyətinin dəyişməsinə
- ✓ əlavə olunan mallar mövcud çeşidə xarakterik olan qiymətlərin çərçivəsindən kənara çıxmır və müəyyən növdə və təyinatda olan mallar dəsti ilə tamamlanır
- bütün cavablar düzdür
- düzgün cavab yoxdur
- mal qrupu ilə təmin edilməsini və onlara daha tam seçim imkanının verilməsini

391. Çeşidin genişləndirilməsinin çoxaltma (artırma) yolu nəyi nəzərdə tutur?

- çeşidin çoxaldılması istehlakçıların davranışını nəzərə alaraq malların gətirilməsini nəzərdə tutur
- ✓ çeşidin çoxaldılması ona elə malların daxil edilməsini nəzərdə tutur ki, əvvəllər bu mallar müəssisə tərəfindən təklif olunmasın
- bütün cavablar düzdür
- düzgün cavab yoxdur
- çeşidin çoxaldılması alıcıların mallara qarşı qoyduqları tələbləri nəzərə alaraq malların gətirilməsini nəzərdə tutur

392. Ticarət müəssisələrində mal çeşidi dedikdə nə başa düşülür

- malların çeşidi - satış üçün olan malların növlərinin müxtəlifliyi deməkdir
- ✓ malların çeşidi - bu və digər əlamətlər əsasında birləşmiş mal növlərinin və onların müxtəlif növlərinin toplusundan (yığımından) ibarətdir
- bütün cavablar düzdür
- düzgün cavab yoxdur
- malların çeşidi - istehsal müəssisələrindən alınan malların toplusudur

393. Tələbin tezliyinə görə mallar neçə qrupa bölünürlər?

- 2 qrupa - gündəlik tələb mallarına, vaxtaşırı tələb mallarına
- ✓ 3 qrupa - gündəlik tələb mallarına, vaxtaşırı tələb mallarına və nadir tələb olunan mallara
- bütün cavablar düzdür
- düzgün cavab yoxdur
- 2 qrupa - vaxtaşırı tələb mallarına və nadir tələb mallarına

394. Malın fiziki bölüşdürülməsi nə deməkdir

- onun daşınmasını və saxlanılmasını
- ✓ onun vasitəçilərin köməyi ilə satışı
- bütün cavablar düzdür
- düzgün cavab yoxdur
- malın müştəriyə əvəzsiz qaydada verilməsi

395. Bölüşdürücü kanalın genişliyi nə ilə ifadə olunur?

- satılan mal qruplarının miqdarı ilə
- √ bölüşdürücü kanalın bir səviyyəsində olan vasitəçilərin sayı ilə
- bütün cavablar düzdür
- düzgün cavab yoxdur
- bölüşdürücü kanalın səviyyələrinin sayı ilə

396. Birbaşa bölüşdürücü kanaldan istifadə edərkən malın satışı necə həyata keçirilir?

- firmanın kommissiyajorları (ticarət agentləri) vasitəsilə
- √ bütün cavablar düzdür
- düzgün cavab yoxdur
- firmanın pərakəndə ticarət müəssisələri vasitəsilə
- poçt vasitəsilə

397. Bölüşdürücü kanal nə deməkdir?

- reklam yayımı vasitəsidir
- √ istehsalçıya məxsus olan təşkilatların və (və yaxud) şəxslərin məcmusu
- bütün cavablar düzdür
- düzgün cavab yoxdur
- poçt vasitəsilə

398. Malın intensiv olaraq bölüşdürülməsi necə həyata keçirilir?

- ixtisaslaşdırılmış mağazalar şəbəkəsinə mal göndərişi yolu ilə
- √ kütləvi təyinatlı çoxsaylı ticarət nöqtələri vasitəsilə
- bütün cavablar düzdür
- düzgün cavab yoxdur
- malın birbaşa istehlakçıya göndərilməsi yolu ilə

399. Mal siyasətinin hazırlanmasında əsas problemlər hansılardır

- etibarlı satışın olmaması
- √ innovasiya, keyfiyyət, rəqabətqabiliyyəti, çeşid, markalanma və s
- düzgün cavab yoxdur
- bütün cavablar düzdür
- xidmət və qablaşdırma

400. Mal siyasətinin hazırlanmasında nəzərə alınmalı olan əsas amillər hansılardır

- satış həcmnin artması, seqmentləşdirmə, tələbatın ödənilməsi və s.
- √ tələbin vəziyyəti, istehsalın texnoloji imkanları
- düzgün cavab yoxdur
- bütün cavablar düzdür
- çeşid siyasəti və malların markalanması

401. Malların həyat dövriliyinin davamı əsasən nədən asılıdır

- məhsulun keyfiyyəti və rəqabətqabiliyyətindən
- √ məmulatın texniki mürəkkəbliyi, investisiya qoyuluşunun həcmi, rəqabət və marketinq tədqiqatlarının keyfiyyətindən
- düzgün cavab yoxdur
- bütün cavablar düzdür
- bazarın konyunkturu, seqmentləşdirilməsi, qiymətin tədqiqi və istehlakçıların öyrənilməsindən

402. Firmanın mal siyasətinin hansı istiqamətləri mövcuddur?

- Firmanın mal siyasətinin hansı istiqamətləri mövcuddur?
- √ bütün cavablar düzdür
- satışın həcmnin artırılması və markalanma strategiyası
- düzgün cavab yoxdur

- istehlakçı üstünlüyünün formalaşması, çeşid siyasəti

403. Çeşid siyasətinin vəzifələrinə nə daxil edilə bilər?

- istehlakçıların bazar segmentinin müəyyən edilməsi
- ✓ istehlakçı ehtiyaclarının ödənilməsi, firmanın maliyyə nəticələrinin optimallaşması
- düzgün cavab yoxdur
- bütün cavablar düzdür
- rəqabətqabiliyyətli məhsul istehsalı və satışın formaları

404. Yeni malın yaradılması prosesinin modeli hansı mərhələlərdən ibarətdir?

- layihənin hazırlanması və rəy verilməsi, smeta xərclərinin tərtibi
- ✓ ideyanın yaranması, seçilməsi, biznes-planın tərtibi, təcrübə nümunəsinin yaradılması, malların testləşdirilməsi və bazara çıxarılması
- düzgün cavab yoxdur
- bütün cavablar düzdür
- məhsul istehsalına hazırlıq, onun istehsalı və satışı

405. Mal siyasətində innovasiya hansı halda mümkün deyil

- bazarı öyrənmədən
- ✓ texnoloji yenilik olmadan
- düzgün cavab yoxdur
- bütün cavablar düzdür
- rəqabəti qiymətləndirmədən

406. Mal siyasətinin hazırlanmasında əsas problemlər nədən ibarətdir?

- innovasiya, malın keyfiyyəti və rəqabətqabiliyyəti
- ✓ bütün cavablar düzdür
- markalanma, qablaşdırma və optimallaşma
- düzgün cavab yoxdur
- mal çeşidinin yaradılması və optimallaşması

407. Mal siyasətinin formalaşmasında mallar necə fərqləndirilə bilər?

- funksional təyinatına görə
- ✓ bütün cavablar düzdür
- qablaşdırma, xidmət, təminat və s. görə
- düzgün cavab yoxdur
- etibarlılığına, uzun dövrlüliyinə, istifadə əlverişliliyinə görə

408. «Malların həyat dövrüliyi» anlayışını necə başa düşürsünüz?

- malların bazarda olduğu dövr
- ✓ malların bazara (satışa) çıxarılmasından (daxil olmasından) bazardan yox olmasına qədər olan dövr
- düzgün cavab yoxdur
- bütün cavablar düzdür
- malların satışda olduğu dövr

409. Aşağıdakılardan hansı mal siyasətinin zəruri şərtlərinə aiddir?

- bazarın segmentləşdirilməsi
- ✓ çeşidin optimallaşması və yeniləşmə sürətinin müəyyən edilməsi
- düzgün cavab yoxdur
- bütün cavablar düzdür
- mal yeridilişi və bölgü kanalları

410. Mal siyasətinin məqsədi nədir?

- optimal mal çeşidinin formalaşması üzrə tədbir və qərarların qəbulunda varisliyi təmin etmək
- ✓ bütün cavablar düzdür
- mal çeşidini bazarın tələblərinə məqsədyönlü uyğunlaşdırmaq və s.
- düzgün cavab yoxdur
- malların rəqabət qabiliyyətini tələb olunan səviyyədə təmin etmək

411. Malın həyat dövrü hansı mərhələləri əhatə edir

- malın yaradılması fazası; yetkinlik fazası; artım fazası; bazarın doldurulması
- ✓ malın bazara yeridilməsi fazası; artım fazası; yetkinlik fazası; bazarın doldurulması fazası; tənəzzül (eniş) fazası
- yeni malın yaradılması fazası; mala olan tələbin artması fazası; satışın azalması
- malın bazara yeridilməsi fazası; ticarət obyektlərində bütün mal qrupları
- bazarın doldurulması fazası; artım fazası; yetkinlik fazası; malın bazardan

412. Mal çoxluğunun və qıtlığının əsas əlamətləri nədir

- mal çoxluğu tələbin təklifdən çox olması, rəqabət şəraitində qiymətlərin qalxması, mal qıtlığı isə təklifin tələbdən çox olması
- ✓ mal çoxluğu təklifin tələbdən artıq olması və bazarda mal ehtiyatlarının artması, mal qıtlığı isə izafi (artıq) tələbin olması və mal ehtiyatlarının azalması, alıcı növbələrinin yaranması
- mal çoxluğu mal ehtiyatlarının artması, mal qıtlığı isə təklifin tələbdən çox olması
- mal çoxluğu rəqabət şəraitində qiymətlərin aşağı düşməsi, mal qıtlığı isə qiymətlərin qalxması
- mal çoxluğu rəqabət şəraitində qiymətlərin qalxması, alıcı növbələrinin yaranması, mal qıtlığı sahibkarların növbələrinin yaranması

413. Mal çeşidi üzrə idarəetmə qərarlarına nə daxildir

- çeşidin genişliyi haqqında qərar
- ✓ a) və b) cavabları düzdür
- qarşılıqlı vasitələri və informasiya bazası haqqında qərar
- düzgün cavab yoxdur
- konkret malların mal sırasının uzunluğu haqqında qərar

414. Topdansatış ticarətdə ticarət-texnoloji proseslərinin idarə edilməsinin vəzifələri

- qəbul edilmiş çeşid siyasətinə riayət edilməsi
- anbar işçilərinin əməyinin effektivliyinin və məhsuldarlığının yüksəldilməsi
- anbarlarda malların keyfiyyətli mühafizəsinin təmin edilməsi
- ✓ pərakəndə satış müəssisələrinin planauyğun və fasiləsiz mal təchizatı
- malların kəmiyyət mühafizəsinin təmin edilməsi

415. Topdansatış ticarətin həyata keçirilməsi prinsipləri hansılardır

- alıcıların ödəməqabiliyyəti tələbinə uyğun gəlməsi
- ✓ resurs bazasının yaradılması, maliyyə-qiymət tənzimləyicilərinin formalaşdırılması
- malların yerdəyişmə yollarını müəyyən edir
- mal mənbələrinin seçiminin sərbəstliyi
- alıcıların ödəməqabiliyyəti tələbini müəyyən edir

416. Topdansatış ticarətin fərqli xüsusiyyətləri hansılardır?

- mal ehtiyatlarını toplayır
- ✓ peşəkar müştərilərlə işbirliyi qurulur, ticarətin həcmi xeyli çoxdur
- artıq istehsal edilən malların mübadiləsi
- kommərsiya fəaliyyətinin subyektləri arasında əlaqələri yerinə yetirilir
- sənaye çeşidini ticarət çeşidinə çevirir

417. Topdansatış ticarətin fəaliyyətinin effektivliyinə təsir edən amillər hansılardır?

- artıq istehsal edilən məhsulların mübadiləsi
- ✓ əməliyyatların həcmi, işgüzar kontaktların sayı
- çoxsaylı peşəkar müştərilərlə işbirliyi

- böyük həcmli ticarət əməliyyatları
- malların kəmiyyət və keyfiyyətinin qorunub saxlanması

418. Topdansatış müəssisələrində reklam informasiya fəaliyyətinin əsas vəzifələri:

- təzə malların haqqında pərakəndə ticarətə informasiya vermək
- ✓ topdan alıcılarla təsərrüfat əlaqələrinin təşkili və möhkəmləndirilməsi
- topdan satışın şərtləri haqqında informasiya vermək
- satışda olan malların çeşidi haqqında mütəmadi informasiya
- istehlakçılara qədər malların çatdırılmasının sürətləndirilməsinə yardım etmək

419. Topdan ərzaq bazarı torqlarının iştirakçıları:

- topdan satış bazarının personalı
- ✓ topdan satış bazarının satıcıları, alıcıları və personalı
- topdan satış şöbələri və istehsalçıların idarələri
- komسیونçular və topdansatıcılar
- satış kontorları, səlahiyyətli agentlər

420. Ticarətdə elmi-texniki tərəqqinin sosial əhəmiyyəti nədən ibarətdir

- ticarət mədəniyyətinin
- ✓ əmək şəraitinin yaxşılaşdırılması, ağır və çox zamanət tələb edən işlərin ixtisara salınması
- ticarət proseslərinin mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması
- ticarət işçilərinin əməyinin xarakterinin və məzmununun dəyişməsi
- texnologiyaların gəkmilləşdirilməsi.

421. Pərakəndə satış müəssisələrində çeşidin dolğunluğu və sabitliyi nədən asılıdır?

- mal ehtiyatlarının həcmindən
- ✓ mal yeridilişinin səmərəli təşkilindən
- təchizatın mənbələrinin uyğunluğundan
- təchizatın tətbiq edilən formalarından
- mal ehtiyatlarının strukturundan

422. Nə üçün topdansatış ticarət anbarları istehsal çeşidini geniş ticarət çeşidinə dəyişmə prosesini həyata keçirirlər

- mal ehtiyatlarının mühafizəsinin təmin edilməsi üçün
- ✓ pərakəndə satış ticarət müəssisələrinin tələbatlarının maksimum qənaətlə məqsədlə uyğun ödənilməsi üçün
- mal ehtiyatlarının mühafizəsinin təmin edilməsi və xərclərin aşağı salınması üçün
- mal ehtiyatlarının toplanması və onların saxlanması üçün lazım olan şəraitlərinin təmin edilməsi üçün
- malların saxlanması və daşınmasına görə xərclərin aşağı salınması üçün

423. Mal yeridilişinin və mal axını intensivliyinin yaradılmasının təşkil edilməsi, ehtiyatların formalaşdırılması və xərclərin azaldılması-

- geniş ticarət çeşidinin formalaşdırılmasıdır
- ✓ topdan ticarətin inkişafının məqsədləridir
- mal ehtiyatlarının toplanması proseslərinin həyata keçirilməsi və dəstəklənməsidir
- rəqabət mühitinin inkişafıdır
- istehlak bazarında inteqrasiyalı proseslərin stimullaşdırılmasıdır

424. Mal (əmtəə) yeridilişi sistemində mühüm vasitəçi element

- istehsal kooperasiyasının təşkili
- ✓ topdansatış mal (əmtəə) dövryyəsinin təşkilatçıları, spesifik ehtiyac və tələbatların ödənilməsi
- maliyyələşdirmənin ehtiyat mənbələrinin formalaşdırılması
- mal (əmtəə) yeridilişi kanallarının inkişaf etmiş strukturunun yaradılması
- istehsalın və malların satışının təşkilatçıları

425. Kommersiya fəaliyyətinin əsas elementi dedikdə nəyi başa düşürsünüz?

- əhalinin tələbatının öyrənilməsi
- ✓ malların satış prosesinin səmərəli təşkilini
- daxilolmaların yeni mənbələrin aşkar edilməsi
- mal çeşidinin öyrənilməsi və formalaşdırılması
- malların satışı bazarının genişlənməsinin öyrənilməsi

426. İqtisadiyyatın kommersionlaşması prosesində malların reallaşdırılmasının mühüm forması nədir?

- özünəxidmət
- əvvəlcədən verilmiş sifarişlərə görə satış
- açıq qoyuluşla satış
- topdan satış ticarət
- ✓ pərakəndə ticarət

427. Alıcı tələbinin ödənilməsi məqsədilə çeşidin formalaşdırılması və saxlanılması prosesi

- istehsalçıların müəssisələrinin tələbatına oriyentasiya
- ✓ mal ehtiyatlarının idarə edilməsi
- istehlak bazarının formalaşdırılması və onun fəaliyyətinin aktivləşdirilməsi
- mövsümi enib-qalxmaların hesaba alınması ilə istehlak tələbatının oriyentasiyası
- ticarət təşkilatlarının fəaliyyətinin iqtisadi effektivliyinin təmin edilməsi

428. Topdan və pərakəndə ticarət müəssisələri şəbəkəsinin təşkilində əhəmiyyətli dəyişmələr nə ilə bağlıdır?

- fəaliyyətdə olan ticarət şəbəkəsinin təkmilləşdirilməsi ilə
- ✓ bazar münasibətlərinin inkişafı ilə
- elmi-texniki tərəqqinin nailiyyətləri ilə
- ticarət müəssisələrinin tikintisinin sənayeləşdirilməsi ilə
- ticarət əməliyyatlarının elektronlaşdırılması ilə

429. Çeşidi təşkil eləyən mallar hansı əlamətlərinə görə birləşə bilirlər?

- düzgün cavab yoxdur
- ümumi alıcıların olmasına görə
- ✓ a) və b) cavabları düzdür
- malın yerləşdiyi əraziyə görə
- ümumi bölüşdürülmə və satış yerinin olmasına görə

430. Çeşidin genişləndirilməsinin hansı yolları mövcuddur?

- bir yol - malın həyat dövriliyini nəzərə almaqla
- üç yol - çoxaltma (artırma), malların geri götürülməsi və doldurulma
- bütün cavablar düzdür
- düzgün cavab yoxdur
- ✓ iki yol - çoxaltma (artırma) və bazarın doldurulması hesabına genişləndirilmə

431. Mal nomenklaturasını nə təşkil edir?

- ticarət müəssisələrinə daxil olan malların toplusu
- düzgün cavab yoxdur
- bütün cavablar düzdür
- ✓ ticarət müəssisələri tərəfindən alıcılara təklif edilən və hər biri çeşiddə ifadə olunan müxtəlif mal qrupları
- ticarət zalında olan malların yığılı

432. Hər hansı eyni bir malın müxtəlif növləri nədən ibarətdir

- arzu-rəqiblərlə
- əmtəə-mənşə rəqiblərlə
- düzgün cavab yoxdur

- əmtəə-rəqiblərlə
- √ əmtəə-növ rəqiblərlə

433. Bazar tutumu nədir?

- mövcud qiymətlər səviyyəsində əhalinin həqiqi tələbinin miqdarı ilə müəyyən edilən mal satışıdır
- malların keyfiyyətinin, struktur tərkibinin yaxşılaşması, qiymət amilləri, qeyri qiymət amillər
- əhalinin il ərzində tələbatının tam ödənilməsi üçün istehsal edilən bütün mallar başa düşülür
- √ mövcud qiymətlər səviyyəsi şəraitində əhalinin tədiyyə qabiliyyətli tələbinin miqdarı ilə müəyyən edilən mal satışının ümumi həcmi başa düşülür
- mövcud qiymətlər səviyyəsində əhalinin təxirəsalınmış tələbatlarının ödənilməsi üçün mal satışının həcmi başa düşülür

434. Çeşidin formalaşmasının əsas prinsipləri hansılardır

- düzgün cavab yoxdur
- bütün cavablar düzdür
- keyfiyyət və rəqabət qabiliyyəti
- loqotip və markalanma
- √ funksional, istehlak, məişət və qiymət

435. Mal strategiyasında istifadə edilən variantlar hansılardır

- təmərküzləşmiş marketinq
- malın segmentləşməsi və mövqeyi
- diferensiaslaşmamış marketinq
- diferensiaslaşmış marketinq
- √ bütün cavablar düzdür

436. Mal siyasətinin hazırlanması və həyata keçirilməsi üçün hansı şərtləri nəzərə almaq zəruridir?

- bazar və onun xarakteri haqqında məlumatla malik olmaq
- düzgün cavab yoxdur
- perspektiv üçün istehsal, satış və ixracın məqsədi haqqında dəqiq məlumatın olması
- müəssisənin istehsal-satış strategiyasına malik olmaq
- √ bütün cavablar düzdür

437. Malların həyat dövrünün yetkinlik mərhələsində lazım deyil

- servis xidmətləri təkmilləşdirmək
- bütün cavablar düzdür
- satışı həvəsləndirmək
- √ qiyməti yüksəltmək
- mal çeşidini artırmaq

438. Son istifadə xarakterinə görə məhsullar hansı qrupa bölünür

- istehlak malları
- düzgün cavab yoxdur
- xidmətlər
- √ bütün cavablar düzdür
- istehsal-texniki təyinatlı (sənaye malları)

439. Mal anlayışını (marketinq üzrə) necə başa düşürsünüz?

- düzgün cavab yoxdur
- bütün cavablar düzdür
- insan tələbatını ödəyən predmetlər
- insan fəaliyyəti üçün hər hansı məhsul
- √ tələbat və ya ehtiyacları ödəmək və müəyyən qiymətə almaq üçün bazara təklif edilən bütün predmetlər

440. Müəssisənin mal siyasətini necə başa düşürsünüz?

- düzgün cavab yoxdur
- ✓ çeşidin formalaşması, mal nişanı, qablaşdırma vasitələri və servis xidməti
- bazarda daha çox ehtiyac duyulan malların satışı
- yüksək keyfiyyətli məhsul istehsalı
- bütün cavablar düzdür

441. Tənəzzül mərhələsində nəyə başlamaq lazım deyil?

- reklamı gücləndirmək
- ✓ satış bazarını genişləndirmək
- malların satış metodunu inkişaf etdirmək
- bütün cavablar düzdür
- yeni istehlakçı qruplarını aşkar etmək

442. İqtisadi məzmununa və təyinatına görə ticarət fondları necə qruplaşdırılır

- topdansatış və pərakəndə satış mal dövriyyəsi
- ✓ əsas və dövriyyə fondları
- gəlir və rentabellik
- əmək məhsuldarlığı və effektivliyi
- işçilərin sayı və əmək haqqı fondu

443. Topdansatış ticarətin mahiyyəti nədən ibarətdir?

- əhalinin tələbatının ödənilməsi
- ✓ istehsal müəssisələrilə pərakəndə ticarət arasında vasitəçilik etmək
- istehsal artıqlarının mübadiləsi
- ticarət funksiyalarının reallaşdırılması
- adamların maddi səviyyəsinin artırılması

444. Topdansatış ticarətin əsas vəzifəsi nədən ibarətdir

- komməriya subyektləri arasında əlaqələri həyata keçirməkdən
- ✓ pərakəndə ticarət şəbəkəsini mallarla təchiz etməkdən
- mal təklifinin formalaşdırılmasından
- ticarət funksiyalarının reallaşdırılmasından
- əhali tələbinin öyrənilməsindən

445. Topdansatış ticarət müəssisələri hansı əlamətlər üzrə təsnifləşdirilir

- istehsal çeşidinin ticarət çeşidinə çevrilməsi
- ✓ mülkiyyət forması, mal (əmtəə) ixtisaslaşması, fəaliyyət miqyası, mal (əmtəə) yeridilişində yeri və rolu
- universal, ixtisaslaşdırılmış və sahə
- bütün cavablar yanlıştır
- komməriya və təsərrüfat funksiyalarının təmərəküzləşmə dərəcəsi

446. Topdansatış müəssisələrin cəlbediciliyi nədən asılıdır

- xarici-iqtisadi fəaliyyətin fəallaşmasından
- ✓ təklif edilən xidmətin səviyyəsindən
- əməyin zəruri xərclərinin optimal səviyyəsinin müəyyən edilməsindən
- malların satılınması, onların çatdırılması və saxlanması
- istehsal kooperasiyasının təşkilindən

447. Ticarət-texnoloji prosesin tərif

- vaxtaşırı təkrarlanan proses
- ✓ tsiklilik, müxtəlif dinamikli və intensivli, əməliyyatların ehtimal edilən xarakteri

- xidmətin yüksək keyfiyyəti ilə satış əməliyyatlarının yekunu
- satışların həcminin planlaşdırılmasının mümkünsüzlüyü
- ehtimal edilən xarakterin müxtəlif amillərindən asılı olan proses

448. Ticarətdə elmi-texniki tərəqqinin əhəmiyyəti nədən ibarətdir

- sahənin yenidən texniki silahlanmasını təmin edir
- ✓ iqtisadiyyatın inkişafının mühüm amillərindəndir
- bütün prosesin yüksək effektivliyini təmin edir
- ticarət prosesinin mexanixləşdirilməsi və avtomatlaşdırılmasını təmin edir
- istehsalın yenidən qurulmasını təşkil edir

449. Mal yeridilişinin topdansatış həlqəsindən istifadə zərurəti nə üçündür

- kommersiya subyektləri arasında əlaqələri həyata keçirməsi
- ✓ sənaye çeşidinin ticarət çeşidinə çevrilməsi (dəyişdirilməsi)
- mal ehtiyatlarını cəmləşdirilməsi
- malların göndərilməsinə görə ekspedisiya əməliyyatlarının həyata keçirilməsi
- malların çeşidinə və keyfiyyətinə nəzarət edilməsi

450. Mərkəzləşdirilmiş soyutma təchizatının nə kimi üstünlüyü var

- elektrik enerjisinin sərfinin azalması
- ✓ iqtisadi
- resurs əsasının yaradılması
- tələbatın və mal ehtiyatlarının idarə edilməsi
- əmək sərfiyyatının azalması

451. Malların fasiləsiz satışının mühüm şərtləri

- mağazanın binasının səmərəli istifadə edilməsi
- ✓ mal ehtiyatlarının və satışın idarə edilməsi
- anbar binalarının və anbarların olması
- tidarət avadanlığının üstündə malların effektiv düzülməsi
- ticarət zalında malların yerləşdirilməsi

452. Bazar şəraitində topdansatış ticarətin funksiyaları necə dəyişir

- ölkənin vahid istehlak bazarının ahəngdarlığına kömək edir
- ✓ bir tərəfdən, mürəkkəbləşir və digər tərəfdən vasitəçilik rolu artır
- fəal kommersiya vasitəçisi mal (əmtəə) yeridiliş sistemində əsas həlqədir
- istehsal çeşidini ticarət çeşidinə çevirir
- bazarda vasitəçi kimi çıxış edir

453. Çeşidi təşkil eləyən mallar hansı əlamətlərinə görə birləşə bilirlər?

- düzgün cavab yoxdur
- təklifin xarakterinə görə
- ✓ tələbin eyni xarakterinə görə, çeşidin özünün ümumi xarakterinə görə
- bütün cavablar düzdür
- tələbin xarakterinin müxtəlifliyinə görə

454. Nadir tələb olunan mallara nə aid edilir?

- əhali tərəfindən vaxtaşırı alınan mallar
- ✓ xidmət dövrü adətən beş ildən artıq olan uznmüddətli istifadə olunan mallar
- bütün cavablar düzdür
- düzgün cavab yoxdur
- əhali tərəfindən tez-tez və çox vaxt hər gün alınan mallar

455. Vaxtaşırı tələb mallarına nə aiddir?
- əhali tərəfindən tez-tez və çox vaxt hər gün alınan mallar
  - √ əhali tərəfindən vaxtaşırı alınan mallar
  - bütün cavablar düzdür
  - düzgün cavab yoxdur
  - xidmət dövrü adətən beş ildən artıq olan uznmüddətli istifadə olunan mallar

456. Gündəlik tələb mallarına nə aiddir?
- əhali tərəfindən vaxtaşırı alınan mallar
  - √ əhali tərəfindən tez-tez və çox vaxt hər gün alınan mallar
  - bütün cavablar düzdür
  - düzgün cavab yoxdur
  - xidmət dövrü adətən beş ildən artıq olan uznmüddətli istifadə olunan mallar

457. İstənilən hər hansı bir firma bazara təsir edə bilər
- ancaq reklam vasitəsilə
  - √ 4P modeli vasitəsilə
  - bütün cavablar düzdür
  - düzgün cavab yoxdur
  - ancaq mal və qiymətlə

458. Marketinqdə mal necə başa düşülür
- mübadilə üçün istehsal olunmuş əmtəə məhsuludur
  - √ istehlakçının problemlərini həll etməyə imkan verən xassələr dəstidir
  - bütün cavablar düzdür
  - düzgün cavab yoxdur
  - fiziki obyektidir

459. Mal fondları geniş təkrar istehsalın hansı fazasına daxildir?
- bölgü
  - √ istehsal
  - istehsal
  - bölgü və mübadilə
  - mübadilə

460. Aşağıdakılardan hansılar asılı olan vasitəçilərə aid deyil
- broker
  - √ diler
  - agent
  - bütün cavablar düzdür
  - kommissioner

461. Malların həyat dövriliyinin davamı asılıdır:
- məmulatın texniki mürəkkəbliyindən
  - √ bütün cavablar düzdür
  - rəqiblərin mövcudluğundan
  - marketinq tədqiqatlarının keyfiyyətindən
  - investisiya qoyuluşunun həcmindən

462. Malların tipik həyat dövriliyi mərhələləri hansılardır?
- malların bazara çıxarılma mərhələsi
  - √ bütün cavablar düzdür

- yetkinlik və bazarın doldurulması mərhələsi
- tənəzzül mərhələsi
- artım mərhələsi

463. Alıcılıq davranışına görə malların təsnifatı necədir

- qeyri-ərzaq malları
- ✓ gündəlik tələbat, əvvəlcədən seçilən, xüsusi tələb və passiv tələb malları
- bütün cavablar düzdür
- düzgün cavab yoxdur
- istehlak malları

464. Malların həyat dövrüliyi (tsikl) nə deməkdir?

- malın yararlılıq müddəti
- ✓ bazarda malın mövcudluğu vaxtı
- düzgün cavab yoxdur
- bütün cavablar düzdür
- malın xidmət vaxtı

465. Ticarətin əsas fondlarının tərkibinə hansı əmək vasitələri daxildir

- xammal ehtiyatları
- ✓ binalar, avadanlıqlar və nəqliyyat vasitələri
- tamamlanmamış istehsal
- pul vəsaiti, sair aktivlər
- yarımfabrikatlar ehtiyatları

466. Məhsulun rəqabət qabiliyyətliliyi dedikdə nə başa düşülür?

- bazara keyfiyyətli məhsul çıxarılması
- ✓ bazarda onun müvəffəqiyyətini təmin edən istehlak və dəyər xarakteristikası kompleksidir
- düzgün cavab yoxdur
- bütün cavablar düzdür
- bazara daha çox istehlakçı cəlb edilməsi

467. Topdansatış müəssisələrin növləri hansılardır?

- ixtisaslaşdırılmış və universal topdansatış satıcılar
- ✓ ixtisaslaşdırılmış, vasitəçi və topdansatış dövriyyənin təşkilatçıları
- müstəqil topdansatış strukturlar və sənayenin satış bölmələri
- təsərrüfat birlikləri, səhmdar cəmiyyətlər, universal topdansatış tacirlər
- ümummilli və regional səviyyəli müəssisələr

468. Topdansatış ticarətdə mal ehtiyatlarının vəzifəsi nədən ibarətdir?

- mal ehtiyatlarının qorunmasının şəraitlərinin yaradılması
- ✓ ticarət çeşidinin yaradılması, saxlanması və komplektləşdirilməsi
- sazlanma müddətlərinin uzunluğunu hesaba alınmaqla qorunmanın şəraitlərinin təmin edilməsi
- malların fiziki-kimyəvi xassələrini hesaba almaqla qoruma şəraitlərinin təmin edilməsi
- mal tədavülünün prosesinin ahəngdarlığının təmin edilməsi

469. Topdansatış ticarət müəssisələrinin tətbiq etdikləri reklam-informasiya işlərinin metodları:

- pərakəndə satış satış müəssisələrinin reklam məhsulu ilə təchizatı
- ✓ malların daxil olması, onların çeşidi və tədarüklərin barədə pərakəndə ticarət işçilərinin müntəzəm informasiyası
- reklam məktublarının tətbiqi
- informasiya bülənlərinin, albomların və kataloqların göndərilməsi
- malların tədarükünə görə əməliyyatların həyata keçirilməsi üçün yaxşı şəraitlərin yaradılması

470. Topdan ticarətin həyata keçirilməsinin prinsipləri
- mal ehtiyatlarının formalaşdırılması və saxlanması
  - √ maliyyə-qiymət tənzimləmə sistemli bazarı infrastrukturunun resurs əsaslarının və elementlərinin yaradılması
  - regionların inkişafının proporsionallığına kömək edir
  - istehsalçıların mallarının satışının effektivliyi
  - sahələrin arasında iqtisadi əlaqələrin formalaşdırılması

471. Topdan ticarətin həyata keçirilməsinin prinsipləri
- mal ehtiyatlarının formalaşdırılması və saxlanması
  - √ maliyyə-qiymət tənzimləmə sistemli bazarı infrastrukturunun resurs əsaslarının və elementlərinin yaradılması
  - regionların inkişafının proporsionallığına kömək edir
  - istehsalçıların mallarının satışının effektivliyi
  - sahələrin arasında iqtisadi əlaqələrin formalaşdırılması

472. Topdan bazarların fəaliyyətinin məqsədi
- istehlak tələbatlarının ödənilməsi
  - √ Qeyri-ərzaq və ərzaq malları ilə təchizatın effektivliyinin yüksəldilməsi
  - ərzaq bazarının formalaşdırılması və fəaliyyətin aktivləşməsi
  - malların xırda və orta vasitəçilərinin cəlb edilməsi
  - effektiv kommersiya vasitəçisi

473. Ticarət-sənaye sərgiləri və yarmarkaları nədir?

- ticarət-sənaye müəssisələri
- √ vaxtaşırı fəaliyyət göstərən bazarların növləri
- dövlət şirkətləri
- ticarət-servis firmaları
- topdan-vasitəçi müəssisələr

474. Ticarət təşkilatlarının tədarük fəaliyyətinə verilən tələblər

- Tədarük mənbələrinin mütəmadi öyrənilməsi
- √ Plana uyğun təşkil və iqtisadi əsaslandırma
- Malların çeşidinə tələblərin əsaslandırılması
- Bazar konyukturasının dəyişməsinin müəyyən edilməsi
- Mal tədarükçülərinin öyrənilməsi və təhlili

475. Pərakəndə ticarət şəbəkəsinin təchizatında topdansatış ticarətin rolu-nun çətinliyini şərtləndirən nədir

- əhalinin tələbatının öyrənilməsi
- malların tədarükçülərinin sayının artması
- √ malların çeşidinin mürəkkəbliyi
- hazırlıq əməliyyatlarının elementlərinin artırılması
- iri partiyalarla boşaldılma

476. Müəssisənin təsərrüfat fəaliyyəti və onun rəqabət qabiliyyətliliyinin effektivlik amili.

- vasitəçilik əməliyyatlarının hesabına fəaliyyətin aktivləşdirilməsi
- √ müəssisənin maliyyə siyasətinin effektiv qiymətləndirilməsi
- çeşid siyasətinin dəyişdirilməsi və korrektəsi
- ticarət-vasitəçi xidmətlərinin tam dəstinin həyata keçirilməsi
- nəqliyyat və istehsal xərclərinin azaldılması

477. Müəssisədə kommersiya işi səviyyəsinin yüksəldilməsi istiqaməti

- əmtəə mənbələrinin fəal axtarışı
- √ onun texnologiyalarının daim təkmilləşdirilməsi

- malların reallaşdırılmasının gedişinə daimi nəzarət
- tədqiqat və təhlil metodlarının tətbiqi
- yüksək ixtisaslı kadrların hazırlanması

478. Malların topdansatış metodunun seçilməsinə təsir edən amillər

- mal ehtiyatlarının operativ manevr etməsinin zərurəti
- ✓ parakəndə ticarət müəssisəsinin tipi, onun yerləşməsi, alınan mal-ların çeşidi, anbar təsərrüfatının vəziyyəti
- malların fiziki-kimyəvi xassələrindən
- reklam-informasiya fəaliyyətinin vəziyyətindən
- mal (əmtəə) yeridilişinin daha səmərəli formalarının seçilməsi

479. Malların topdan satışı metodunun seçilməsi nədən asılıdır?

- mal ehtiyatlarının operativ manevrindən
- malların strukturundan
- malların fiziki-kimyəvi xassələrindən
- ✓ parakəndə satış müəssisəsinin gücündən, onun dislokasiyasından, malların
- mal yeridilişinin daha səmərəli formalarının seçilməsindən

480. Mal nümunələrinin göstərilməsi, nailiyyətlərin və texniki təkmilləşdirmələrin nümayişi imkanı

- bazar müxtəlifliyinin təmin edilməsi
- ✓ ticarət yarmarkalarının əsas məqsədləri
- bazarın konyukturasına operativ reaksiya vermək
- istehsal iferasına daxil olma
- texniki tərəqqinin nailiyyətlərinin yazılmasının imkanı

481. Kommersiya fəaliyyətinin təmərəküzləşməsinin, investisiya təminatı və riskin minimuma endirilməsinin əhəmiyyəti

- tələbatın və istehlakın öyrənilməsi, sahibkarlığa maksimum oriyentasiya
- ✓ mal tədarükçilər ilə münasibətdə topdan ticarətin funksiyaları
- mal ehtiyatlarının yaradılması, onların kəmiyyət və keyfiyyət mühafizəsi
- mal itkilərinin ixtisara salınması, xərclərin azaldılması
- tədarükün həcmnin, ticarət təklifinin artımı, mal axınlarının yeridilişinin təşkili

482. İri ticarət vasitəçisinin xüsusi tipi.

- topdan satış bazarlarının fəaliyyətinin tənzimləyicisi
- ✓ ticarət evi
- istehsalın koperasiyasının təşkilatçıları
- istehsalın və malların satışının təşkilatçıları
- topdansatış ticarət dövriyyəsinin təşkilatçıları

483. Hesablaşmalarda iştirak etməklə və iştirak etməməklə mal dövriyyəsi.....

- malların sonunun alıcılara satışdır
- ✓ tranzit mal dövriyyəsinin növləridir
- ilkin topdan və parakəndə mal dövriyyəsidir
- pul tədavülü prosesidir
- bilavasitə alıcılara və ya vasitəçilərə dövriyyə növləridir

484. Bölüşdürücü sistemin daxilində effektiv qarşılıqlı fəaliyyət, satışın müsbət dinamikasının təmin edilməsi.

- malların istehsalı sferasına aktiv daxil olma
- ✓ satış kanallarının idarə edilməsi anlayışı
- malların artıq boşaldıb yükləməni istisna edən səmərəli vasitəçilərin seçilməsi
- nəqliyyat xərclərinin qiymətinin azaldılması
- xərcləri aşağı salan mal yeridilişinin səmərəli yollarından istifadə edilməsi

485. Əmtəə birjalari, topdansatış yarmarkalar, hərəaclər, topdansatış ərzaq bazarları nəçidirlər?

- topdan-pərakəndə satış zəncirləridir
- ✓ topdansatış infrastrukturun elementləridir
- muxtar topdansatış sturukturlar,sənayenin satış bölmələridir
- ticarət-sənaye müəssisələridir
- ticarət-sənaye, ticarət-maliyyə müəssisələri, ticarət-maliyyə qruplarıdır

486. Tədarükçilərin və onların imkanlarının öyrənilməsinə görə kommərsiya idarələrinin fəaliyyəti.

- istehsal müəssisələrininində iştirak
- ✓ topdanşatış yarmarkaların, satış sərgilərinin, əmtəə birjalalarının işində iştirak
- reklam-informasiya fəaliyyətini təkmilləşdirmək
- tədarük işinin proseslərinin kordinasiyası (əlaqələndirilməsi)
- əmtəə bazarlarının tutumunu proqnozlaşdırmaq

487. Pərakəndə ticarətdə kommərsiya işinin düzgün təşkili.

- ticarət çeşidinin operativ surətdə dəyişməsi və formalaşdırılması imkanı
- ✓ mal dövriyyəsinin artmasına, tələbin ödənilməsinə fəaliyyətin effektivliyinə kömək edir.
- istehsal mallarının çeşidinin genişləndirilməsi məqsədlərində istehsala təsir
- alıcıların konkret qrupu üçün geniş çeşiddə tələbatların ödənilməsi
- pərakəndə ticarətin spesifik üsullarının və metodlarının tətbiqi

488. Müəssisənin mikromühitinə aid deyildir

- kütləvi informasiya vasitələri
- ✓ ölkənin bütün əhalisi
- bütün cavablar düzdür
- düzgün cavab yoxdur
- ticarət təşkilatları

489. Firmanın makromühiti nədir?

- malın xassələri toplusudur
- ✓ firmanın təsir edə biləcəyi qüvvələr və subyektlərdir
- formal və qeyri-formal qruplardır
- firmanın təsir edə bilməyəcəyi qüvvələr və subyektlərdir
- müəssisəəssisənin funksional strukturudur

490. Bazarlar rəqabətin tipinə görə necə bölünür

- funksional və növ rəqabəti bazarı
- ✓ xalis, inhisar, oliqarxiya və inhisarçı-rəqabət bazarı
- düzgün cavab yoxdur
- bütün cavablar düzdür
- yalnız inhisar və funksional-rəqabət bazarı

491. Marka saxtalaşdırılmasında kor-koranə köçürmə nədir?

- Əmtəənin məşhur marka adı altında satışı.
- ✓ Məhsulun əsas hissələrə ayrılması və bütöv kopyalanması.
- Məhsulun məşhur marka adı altında satılması.
- Əmtəənin cüzi dəyişdirilməsi ilə üzünün köçürülməsi
- Əmtəə markasının mənimsənilməsi, formanın, görünüşün və tərtibatının saxtalaşdırılması.

492. Marka saxtalaşdırılmasında imitasiya nədir?

- Məhsulun əsas hissələrə ayrılması və bütöv kopyalanması.
- ✓ Məhsulun məşhur marka adı altında satışı.

- Əmtəə markasının mənimlənməsi, formanın, görünüşün və tərtibatının saxtalaşdırılması.
- Əmtəənin cüzi dəyişdirilməsi ilə üzünün köçürülməsi.
- Əmtəənin məşhur marka adı altında satışı.

493. Fərdi marka adı ilə yanaşı ticarət markasının da verilməsinə hansı firma əməl edir?

- “Nestle”, “Elen Kerts”.
- √ “Kelloq”, “Ford Motors”.
- “Ceneral Elektrik”, “Koka-Kola”.
- “Nestle”, “Carrefour”.
- “Carrefour”, “Tutti Frutti”.

494. Aşkar saxtakarlıq nədir?

- Məhsulun əsas hissələrə ayrılması və onun bütöv kopyalanması.
- √ Əmtəə markasının mənimlənmədən, formanın, görünüşün və tərtibatının saxtalaşdırılması.
- Əmtəənin cüzi dəyişdirilməsi ilə üzünün köçürülməsi.
- Əmtəə markasının mənimlənməsi, formanın, görünüşün və
- Məhsulun məşhur marka adı altında satılması.

495. Aşağıdakı şirkətlərdən hansılar fərdi marka adlarına əməl edir?

- “Nestle”, “Procter & Gamble”.
- “Ceneral Elektrek”, “Sears”.
- √ “Procter & Gamble”, “Unilever”.
- “Koka-Kola”, “Elen Kerts”, “Ceneral Elektrik”.

496. Əmtəənin uyğunlaşmasının iki növü hansıdır?

- Məcburi, köməkçi.
- √ Məcburi, lazımi.
- Aşkar və epizodik.
- Lazımi və müntəzəm
- Lazımi, mümkün.

497. Əmtəə yeniliklərinə 2 cür yanaşma.

- Əsas, köməkçi.
- √ Birbaşa, zəncirvari.
- Əsas, zəncirvari.
- Lazımi, köməkçi.
- Lazımi, məcburi

498. Əmtəə nişanı nədir?

- Assosiasiyanın hər hansı bir birliyin adına qeydə alınan nişan və nişanların kombinasiyasıdır.
- √ Sahibkarın öz əmtəələrini və ya xidmətlərini fərqləndirən qrafik təsvir edilən hüquqi cəhətdən əsaslandırılmış nişandır.
- Əmtəənin marka adıdır.
- Əmtəənin istehsalçısının firma proqramıdır.
- Əmtəənin markasıdır.

499. Rəqiblərin hərəkətləri və münasibətləri ilə fəaliyyəti müəyyən olunan şirkət nəyə istiqamətlənmişdir?

- istehlakçılara
- √ rəqiblərə
- mala
- texnologiyalara
- bazara

500. Firmanın rəqabətqabiliyyətinin müqayisəli qiymətləndirilmə göstəriciləri hansılardır

- analitik, statistik, mühasibat
  - müşahidə, sorğu, seçmə
  - bütün cavablar düzdür
  - maya dəyəri, marketinq xərcləri və mənfəət
- √ məhsul, qiymət, satış kanalı, mal yeridilişi